БУТУН ДУНЁ ПРОЛЕТАРЛАРИ, БИРЛАШИНГИЗ!

СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ

ЎЗБЕКИСТОН КОММУНИСТИК ПАРТИЯСИ МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИ, ЎЗБЕКИСТОН ССР ОЛИЙ СОВЕТИ ВА МИНИСТРЛАР СОВЕТИНИНГ ОРГАНИ

ГАЗЕТА 1918 ЙИЛ 21 ИЮНДАН ЧИҚА БОШЛАГАН • № 65 (19.736). • 1987 йил 21 март, шанба • Баҳоси 3 тийин.

КПСС МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИ СИЁСИЙ БЮРОСИДА

КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюроси ўзининг 19 март куни бўлиб ўтган мажлисида меҳнаткашларнинг сиёсий ва иқтисодий ўқуви системасини қайта қуришнинг асосий йўналишлари тўғрисидаги масалани муҳокама қилди. Сиёсий бюро кадрларнинг марксча-ленинча назарий тайёргарлигини, уларни ғоявий-маънавий жиҳатдан чиниқтиришни кучайтиришнинг, уларда янги типдаги сиёсий ва иқтисодий тафаккурни шакллантиришнинг жуда катта аҳамиятини таъкидлаб, сиёсий ўқув ва оммавий иқтисодий таълим соҳасидаги жиддий камчиликларни ва тўпланиб қолган салбий ҳодисаларни кўрсатиб ўтди.

Ўқувнинг таркиб топган системасини қайта қуришнинг асосий йўналишлари маъқулланди. Унинг ташкилий структурасини жиддий равишда ўзгартириш, машғулотларнинг мазмуни, формаси ва методларини мамлакатнинг социал-иқтисодий ривожланишини жадаллаштириш, инсон омилини активлаштириш, ижтимоий ҳаётнинг ҳамма соҳаларини демократлаштириш вазифаларига мувофиқлаштириш белгиланди. Коммунистлар ва партиясизлар XXVII съезд қарорларини, КПСС Программасини, партия новаторлик сиёсатининг туб масалаларини, бошқариш фанининг замонавий ютуқларини, хўжалик юритишнинг янги методларини чуқур ўрганиб олишларини таъминлаш лозим бўлади. Ўқув программалари ва қўлланмалари сифатини яхшилаш, таълим беришнинг техникавий воситаларини ишлаб чиқаришни кенгайтириш, пропагандистлар тайёрлашни анча кучайтириш, марксизм-ленинизм университетларининг, сиёсий маориф уйлари ва кабинетларининг ролини ошириш режалаштирилмоқда. Иқтисодий таълимни профессионал таълим билан узвий қўшиб олиб бориш мақсадга мувофиқ деб топилди.

Сиёсий бюро меҳнаткашларнинг сиёсий ва иқтисодий ўқишини қайта қуриш идеология ишининг бу ғоят муҳим соҳасига партиявий раҳбарликни тубдан яхшилашни тақозо этишини таъкидлади. «Меҳнаткашларнинг сиёсий ва иқтисодий ўқуви системасини қайта қуришнинг асосий йўналишлари» лойиҳаси кенг муҳокама этиш учун матбуотда эълон қилинади.

СССР Олий Совети палаталарининг ташқи ишлар комиссиялари делегациясининг Испанияга расмий визити якунлари тўғрисида А. Н. Яковлевнинг ахбороти тингланди. Турли соҳаларда Совет—Испания муносабатлари муҳим халқаро проблемалар юзасидан ҳамжиҳатлик руҳида ҳамда иқтисодий, илмий-техникавий ва маданий соҳаларда ўзаро манфаатли ҳамкорлик асосида ривожланаётганлиги таъкидланди. Сўнгги йилларда Европа ва жаҳон сиёсатининг салмоқли омилига айланган Совет—Испания сиёсий мулоқоти ядро қуролларини қисқартириш, Европада ҳарбий жиҳатдан қарама-қарши туриш даражасини камайтириш, бу ерда ишонч ва ҳамкорлик иқлимини қарор топтириш масалаларида конкрет аҳдномаларга эришиш мақсадида Европа мамлакатларининг куч-ғайратлари умуман активлашган шароитда тобора кўпроқ аҳамиятга эга бўлиб бораётганлиги мамнуният билан қайд этилди.

КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюроси мажлисида ташкилий-партиявий ишларнинг, давлат қурилишининг, шунингдек, чет мамлакатлар билан муносабатларнинг бошқа баъзи масалалари ҳам муҳокама қилинди.

СИФАТ ЖАВОБГАРЛИГИ

Маҳсулот сифати —муҳим кўрсаткич. Сифат талабларига яраша меҳнат қилган коллективларда иқтисодий-техникавий кўрсаткичлар яхшиланиб, ишчи ҳамда мутахассисларнинг моддий манфаатдорлиги ортиб боряпти. Сифатли, ҳар жиҳатдан мукаммал, чидамли, давлат стандарти даражасидаги маҳсулотлар тайёрлаётган корхоналар оз эмас.

Лекин техникавий жиҳатдан пухта маҳсулот жавобгарлигини қалбдан чуқур ҳис этмаётган алоҳида ишчилар, баъзи мутахассислар ва айрим корхона раҳбарлари ҳам борки, улар сифат кўрсаткичларини яхшилаб боришга бефарқ қарамоқдалар. Ваҳолонки, партия XXVII съезди сифат масаласига юксак талаб билан ёндашиш лозимлигини таъкидлади. Фан-техника тараққиётини жадаллаштиришнинг мукаммал программаси белгилаб берилди, маҳсулотлар сифатини яхшилаб бориш ўткир масала қилиб қўйилди.

Ўн иккинчи беш йилликда саноатда аъло сифатли маҳсулот ишлаб чиқариш салмоғини 1,9—2,1 баравар кўпайтириш кўзда тутилди. Бу вазифани муваффақиятли адо этиш учун республикамиз меҳнаткашлари ҳам баланд руҳ билан ишламоқдалар, имкониятлар ва резервлардан самарали фойдаланиш чораларини кўрмоқдалар.

Тошкент чинни заводи, «Малика» трикотаж, «Қизил тонг» тикувчилик бирлашмалари коллективлари сифатли маҳсулот ишлаб чиқаришга қаратилган ташкилий-техникавий тадбирларни жорий этиб, харидоргир буюмлар тайёрлашда муайян натижаларга эришаётирлар. Қўқон тикувчилик фабрикасида технология жараёнларини комплекс механизациялаш, цехларни янги ускуналар, машиналар билан жиҳозлашдан катта манфаат кўрилаётир. Кўплаб кўркам буюмлар ишлаб чиқаришнинг ойдин йўлига тушиб олинди. Бу ердаги сифат аттестацияси потокларида техникавий жиҳатдан мукаммал маҳсулот тайёрлаётган ишчи ва мутахассислар муттасил рағбатлантириб бориляпти.

Шу ва бошқа қатор корхоналарнинг раҳбарлари, партия, касаба союз ташкилотлари ўз коллективларида тайёрланаётган маҳсулот сифатини яхшилаб боришга алоҳида аҳамият бермоқдалар. Бундай коллективларда «Янгилик» белгиси қўйилган маҳсулотлар кўплаб ишлаб чиқарила бошланди. Уларда харидорларнинг юксак талабларига яраша юқори сифатли маҳсулот тайёрлаш ҳажми ортиб боряпти.

Бироқ халқ истеъмоли буюмлари тайёрлаш ва аҳолига маиший хизмат кўрсатиш соҳасидаги ишларда жиддий камчилик-нуқсонлар тез-тез учраб турибди. Бу ҳақда ўтган ойда бўлиб ўтган республика партия-хўжалик активининг йиғилишида жиддий масалалар ўртага ташланди. Очиғи, юксак сифатли маҳсулот тайёрлаш ва аҳолига пулли хизмат кўрсатиш бугунги талабларга жавоб бермайди. Аҳоли эҳтиёжига зарур кундалик маҳсулотларни сифатли қилиб тайёрлаш республикада тубдан яхшиланишга муҳтож.

Ўтган йили қилинган ишларнинг аҳволини кўрсатиб бера оладиган икки рақамни эътиборингизга ҳавола қиламиз. Бир сўмлик иш ҳақи фонди ҳисобига 1,22 сўмлик товарлар ишлаб чиқарилди. Маданий-маиший ва уй-рўзғор ишларига мўлжалланган товарлар ишлаб чиқариш республикадаги ҳар бир киши ҳисобига йилига ўртача 54 сўмликдангина тўғри келди. Бу рақамнинг яна бир жиҳатини таъкидлаш мумкин. Шу 54 сўм мамлакат миқёсидаги ўртача даражадан тўрт баравар оздир.

Қатор корхоналарда маҳсулотларнинг давлат қабули жорий қилиниши билан бирмунча мураккаб аҳвол юзага келди. Илғор корхоналар қийинчиликларни мардонавор енгиб ўтяптилар. Лекин айрим корхоналарда давлат қабулига суст тайёргарлик кўрилди. Шунинг оқибатида маҳсулотларнинг анчагина қисми давлат қабулидан ўтмаяпти. Улар тайёрлаган цехларга, участкаларга қайтариб юборилмоқда. Наманган машинасозлик заводида февраль ойининг икки ўн кунлиги мобайнидагина 13 минг сўмлик брак маҳсулот қайта ишлов бериш учун цехларга жўнатилди. Минг сўмлик маҳсулот эса иккинчи тақдим қилингандагина қабул қилиб олинди. Цехларга қайтарилган маҳсулотларнинг 90 процентида пайвандлаш ишлари носоз бажарилгани маълум бўлди.

Мусобақа ғолибларини аниқлашда ишлаб чиқарилаётган маҳсулотларнинг сифати қай даражада эканлигини тўла ҳисобга олмасликдан иборат яроқсиз практикага барҳам берилиши керак. Брак маҳсулотлар тайёрлаш, технология интизоми бузилишига йўл қўйилган бўлса-да, сифатсиз маҳсулот тайёрлаган корхоналарни мусобақа ғолиблигига тавсия қилиш ҳоллари такрорланмаслиги зарур. Ўтган йили Бухоро зардўзлик фабрикаси, Косонсой шойи тўқиш фабрикасида ана шундай аҳвол юз бергани сабоқ бўлиши керак.

Ўзбекистон давлат стандартлари бошқармаси текшириш ўтказган корхоналарнинг анчагинасида паст сифатли, стандарт талабларига мос келмайдиган маҳсулотлар ишлаб чиқарилаётгани аниқланди. Афсусланарли ери шундаки, бундай корхоналарнинг аксарияти республика Енгил, Маҳаллий саноат, Аҳолига маиший хизмат кўрсатиш министрликлари ихтиёридаги коллективлардир.

Совет Иттифоқи Коммунистик партияси Марказий Комитетининг совет халқига Мурожаатномасида юксак сифатли маҳсулотлар ишлаб чиқаришга бўлган даъват алоҳида янграseverely. Ана шу даъват асосида ҳар бир ишчи, мастер, бригадир ва мутахассис корхона маркасини эъзозлаш чораларини кўриши лозим. Илғорларнинг энг яхши тажрибаларини ўрганиш, ўзлаштириш, кенг жорий этиш сифат кўрсаткичларини яхшилаб боришда муҳим роль ўйнаши назарда тутилиши зарур. Ибрат олса арзийдиган новатор ишчилар ва коллективлар бор.

Сифатли маҳсулот тайёрлаш устидан қатъий назорат ўрнатиш, сифатсиз, нокомплект ёки ностандарт маҳсулотлар ишлаб чиқаришга қарши халқ назоратчиларининг таъсирини кучайтириш зарур.

Шунга эришайликки жойларда маҳсулот ишлаб чиқариш билан шуғулланаётган ҳар бир киши—ишчидан тортиб министргача —ҳамма сифат жавобгарлигини чуқур ҳис этадиган бўлсин. Аъло сифатли маҳсулот —ишчининг юз-кўзи, коллектив меҳнатининг кўзгуси эканлиги доимо ёдда турсин.

● УЛУҒ ОКТЯБРНИНГ ШОНЛИ ЮБИЛЕЙИ ШАРАФИГА МУНОСИБ МЕҲНАТ СОВҒАЛАРИ ТАЙЁРЛАЯЛИК

● МОСКВАЛИКЛАРНИНГ ВАТАНПАРВАРЛИК ТАШАББУСИГА ҚЎШИЛИБ

● РЕСПУБЛИКАМИЗ ДАЛАЛАРИДА ҚИЗҒИН МЕҲНАТ ПАЛЛАСИ АВЖ ОЛМОҚДА

18 АПРЕЛЬ — КОММУНИСТИК ШАНБАЛИК

ИШЧИЛАР АҲДИ

19 март куни «Чирчиксельмаш» заводининг цехларида митинглар бўлиб ўтди. Уларнинг қатнашчилари москваликларнинг 18 апрель куни ленинча Коммунистик шанбалик ўтказиш тўғрисидаги ташаббусини қизғин қўллаб-қувватладилар.

— Ильич туғилган кун арафасида эркин меҳнат байрамини ўтказиш мамлакатимиз меҳнаткашлари учун яхши анъана бўлиб қолди,— деди завод ветерани электр пайвандчи А. Губайдулин. — Бу билан бизнинг Ленин ғояларига садоқатимиз намоён бўлади. Шанбаликка биз, ветеранлар ҳам чиқамиз, унда ёшлар ҳам қатнашади. Ҳаммамиз шу куни фидокорона меҳнат намуналарини намойиш этамиз. Шахсан мен кунлик топшириқни камида 125 процент бажариш мажбуриятини оламан.

— Бу йил ҳаммамиз учун осон бўлмади,— деди қуюв цехида ўтказилган митингда сўзга чиққан ишчи Г. Калядина. — Заводда икки сменали иш жорий этилиб, биз давлат қабулига ўтдик. Аммо энг муҳими, ҳар биримиз ўзимизни участка, цех, корхона, шаҳар ва бутун мамлакатнинг хўжайини, деб ҳис эта бошладик. Биз янгича фикрлаш ва ишлашга ўрганяпмиз. Биз «Қизил шанбаликни» ўтказишга ҳам янгича ёндашишимиз керак. Шунинг учун ҳам мен ҳаммани айниқса, шанбаликда, виждонан ишлашга, астойдил меҳнат қилишга чақираман.

Бригадир Н. Бородаева ҳамкасбларини маҳсулот сифатига кўпроқ эътибор беришга даъват этди:

— Биз шанбаликда ишлаб чиқарган барча буюмлар ғоят сифатли бўлсин ва «18 апрелда тайёрланган» деб ёзилган тамға бунинг гарови бўлсин.

Митингларнинг қатнашчилари «Қизил шанбалик» кунида энг юқори меҳнат унумдорлигига эришиш, тежалган хом ашё ва электр энергияси ҳисобига ишлаш мажбуриятини олдилар.

(ЎзТАГ).

ПУХТА ЗАМИН

Беруний райони пахтакорлари юбилей йилида Ватанга 44 минг тонна «оқ олтин» етказиб бериш мажбуриятини олишган. Район колхозлари ва совхозларида кўкламги экиш кампаниясига қизғин ҳозирлик кўрилмоқда.

Ҳозиргача 222 минг тоннадан ортиқ маҳаллий ўғит жамғарилди, экин майдонларининг шўрини ювиш, карталарни жорий ва капитал текислаш ишлари уюшқоқлик билан давом эттириляпти. Агротехниканинг кўкламги тадбирлари Киров номли, Навоий номли, «Ленинизм» колхозлари ва Охунбобоев номли, Будённий номли совхозларда намунали олиб борилмоқда.

М. МУХАНОВ.

• Замондошларимиз

ЎЗ КАСБИНИНГ УСТАСИ

Сергей Капитонов олтинчи разрядли ишчи. У Сирдарё областидаги Сардоба насос станциясининг илғор машинисти. Сергей ўз касбини жон-дилидан севиб, бор имконият ва резервлардан унумли фойдаланишга ҳаракат қиляпти. Ўзи бошқараётган машинани ниҳоятда авайлайди. Шу сабабли смена нормасини муттасил ошириб бажаряпти.

Новатор ишчи Улуғ Октябрнинг 70 йиллиги шарафига мусобақада пешқадамлик қиляпти. Шонли юбилейгача йиллик планини бажаришга азму қарор қилган.

Сергей Капитонов ишлаб чиқаришдан ажралмаган ҳолда ўз билими ва маҳоратини оширяпти. Тошкент ирригация ва қишлоқ хўжалигини механизациялаш инженерлари институтининг Янгиер филиалида сиртдан ўқимоқда.

Суратда: илғор машинист-электрик Сергей Капитонов.

В. ВТЮРИН фотоси (ЎзТАГ).

ЭСТАФЕТА ИШОНЧЛИ ҚЎЛЛАРДА

ИШЧИ МИНБАРИ

Тарих йўлларида кашшофларни кутаётган барча қийинчиликлар ва синовлар бизнинг зиммамизга тушди. Бу қийинчиликлар ва синовлар бизни йўлдан тўхтата олмади. Биз ана шу қийинчиликлар ва синовларни бартараф этишга ўргандик ва бартараф этдик, — дейилади партия Марказий Комитетининг совет халқига Мурожаатномасида.

Дарҳақиқат биринчи бўлиб ўтилган сўқмоқ ҳамиша қийин ва машаққатли бўлади. Ҳар қадамда қийинчилик, омад ва омадсизлик дуч келиши табиий. Социализм қурилиши ниҳоятда мураккаб, оғир шароитларда бошланди ва мардонавор ниҳоясига етказилди. Улуғ Ватан урушидан кейинги тинч қурилиш ва тикланиш йилларида халқимиз партия теварагида янада жипслашиб, юксак уюшқоқлик билан ишлади ва курашди.

Қийинчиликларни енгишда тажрибага эга бўлган, чиниққан ва ўз йўлининг тўғрилигига ишонган совет халқи ўзининг доно йўлбошчиси ленинчи Коммунистик партия раҳбарлигида ҳамиша дадил олға интилди, ғалаба қозонди.

Буни машинасозлик заводимиз мисолида ҳам кўриш мумкин. Қишлоқ хўжалик машина ва механизмларини ремонт қилишга, оддийгина асбоб-ускуналар ишлаб чиқариш мақсадида ташкил этилган заводимиз ўнлаб йиллар давомида шу қадар юксалдики, эндиликда у йирик машинасозлик корхонасига айланди. Биз ишлаб чиқараётган хилма-хил машина ва ускуналар мамлакатимиздан ташқари кўп хорижий мамлакатларга ҳам етказиб бериляпти. Машиналаримиз ҳамма жойда истеъмолчиларга маъқул ва манзур бўлаётир.

Корхонамиз меҳнат аҳли бунга осонликча эришгани йўқ. Мамлакатимиздаги барча корхоналар қатори заводимиз цехлари ҳам йил сайин кенгайиб, такомиллашиб борди. Янги замонавий дастгоҳ ва ускуналар билан таъминланди. Ишчиларнинг янги авлодлари муқаддас анъаналарни давом эттирмоқдалар.

Барча цех ва бригадаларда Улуғ Октябрнинг 70 йиллиги шарафига социалистик мусобақа авж олди. Илғор техника ва технология туфайли ҳар сменада ҳар бир ишчининг икки соатдан вақтни тежаши, тежалган вақтда қўшимча маҳсулот ишлаб чиқариш оммавий тус олди. Дастгоҳларни ҳамиша соз тутиш, иш вақтидан унумли фойдаланиш, маҳоратни ошириш туфайли ишчилар сменада бир ярим норма бажаряптилар. Саккиз соатлик иш олти соатда қилиняпти.

Бу қимматли ватанпарварлик ҳаракатини илғор мисгар слесарь Абдурауф Абдураззоқов бошлаб берганди. У ҳозир йилнинг тўрт ойлик топшириғини адо этди. Шонли юбилейгача эса йиллик планни бажариш учун астойдил курашмоқда.

Ҳозирнинг ўзидаёқ ташаббус 500 дан зиёд ишчи ва мутахассис томонидан қўллаб-қувватланди. Каримжон Турдиев, Абдурашид Убайдуллаев, Турғунбой Шарипов, Ашурали Мусаев, Тошканбой Маликов каби иқтидорли ишчилар юбилей олди ижодий меҳнат беллашувида пешқадамлик қилишяпти.

Заводимизда Улуғ Октябрь анъаналари туфайли вужудга келган қаҳрамонона ишлар эстафетаси давом этяпти. У авлодларнинг ишончли қўлларида ардоқ топяпти, яшаяпти.

Бўрибой ШЕРМАТОВ, Андижон машинасозлик заводи смена мастери.

• Факт ва шарҳ

ТОЛЬЯТТИ ИШЧИЛАРИНИНГ ТАШАББУСИ ИЗИДАН

Жиззах пластмасса заводининг микрорайонидаги 24 квартирали уй-жой биноси қурилишида норматив график уч ҳисса қисқартирилди. Завод ишчиларининг қурувчиларга бажонидил қарашиб юборишлари туфайли шундай жадалликка эришилди. Бу муҳим социал-маданий-маиший объектда ҳар бир ишчи тўрт-беш кундан ишлаб берди.

Корхонада шунга ишонч ҳосил қилишди: янги усул ташаббусни ривожлантиради. Кўпгина муаммоларни ҳал этишга ёрдам беради. Уй-жой биноси битганидан кейин бу ерда заводнинг ошхонаси яхшилаб ремонт қилинди. Бу ишда 200 га яқин киши қатнашди, чунки улар ўзлари учун ишладилар. Волгаликлар ташаббуси жиззахликларга бетончи, дурадгор, ғишт терувчи, ёғоч йўниш сингари ёндош касбларни эгаллашга ёрдам берди.

Шу кунларда Жиззах пластмасса заводида психологик ҳордиқ чиқариш кабинети жиҳозлана бошланди. Бунинг учун корхона раҳбарлари ёрдамчи бино ажратиб беришди. Корхона меҳнатчилари бу кабинетни очиш учун икки ой муддат белгиладилар. Кабинетда юмшоқ мебель, радио ва телеаппаратлар бўлади, бу ерда ҳамиша янги газета ва журналларни ўқиш мумкин.

(ЎзТАГ мухбири).

* * *

ЎЗТАГ МУХБИРИНИНГ ХАБАРИНИ ЎЗБЕКИСТОН КАСАБА СОЮЗЛАРИ РЕСПУБЛИКА СОВЕТИДА ҚУЙИДАГИЧА ШАРҲЛАБ БЕРИШДИ:

Тольятти ишчиларининг ташаббуси нақадар муҳимлигига ҳозир ҳеч кимда шак-шубҳа йўқ. Республиканинг юз минглаб меҳнатчилари социал-маданий-маиший объектларда бир неча дам олиш куни ишлаб беришга рози бўлмоқдалар. Бу ташаббус эндигина авж олаётган бўлсада, силжишлар яққол кўриниб турибди.

Масалан, Хоразм областида волгаликлар усулида Урганчда мактаб-интернат, Қўшкўпир районида болалар касалхонаси, Гурланда 140 ўринли болалар боғчаси қурилди. Андижон областида 35 мингдан кўпроқ киши энг муҳим объектларда тўрт-беш кундан ишлаб берди. Мактабгача тарбия муассасалари, ўнлаб спорт майдончалари қурилди, ёшлар кафеси, уй-жой бинолари қад кўтарди.

Ишларнинг ҳозирги аҳволини ЎзТАГ мухбирининг Жиззахдан берган хабари жуда яхши акс эттиради. Ташаббуснинг истиқболларини, унинг қадр-қимматини муносиб баҳолай олганлар орасида фарғоналиклар ҳам бор. Улар бутун куч-ғайратларини уй-жой қурилишига қаратдилар. Янги Қўқон химия заводида уй-жой муаммосини 90-йилларнинг ўрталаригача ҳал этиш белгиланди. Шу сабабли бу ердагилар волгаликларнинг ташаббусига катта умид боғламоқдалар. Корхона ишчиларидан салкам 1,5 минг киши қурилиш майдонига чиқди. Иккита 48 квартирали уй юқори сифатли қилиб қуриб битказилди. Спорт-соғломлаштириш комплекси қишки сузиш ҳавзаси билан айни бир вақтда барпо этилмоқда. Фарғона пиллакашлик ва пойабзал фабрикаларида, Қўқон ип йигирув-пайпоқ тўқув бирлашмасида ҳам бу ташаббус бажонидил қўллаб-қувватланди.

Ижобий мисоллар кўп, фактларнинг далолат беришича, одамларга тўғри йўл-йўриқ берилган, ташаббуснинг муҳимлиги тушунтирилган жойларда натижалар ҳам юқори бўлмоқда. Тошкент, Наманган, Самарқанд областларида бу соҳадаги ташкилотчилик иши яхши йўлга қўйилган.

Бироқ афсуски кампаниячилик, хўжакўрсин учун бирор иш қилиб қўйишга интилиш, қимматли ташаббусни қоғоздагина қўллаб қувватлаш каби иллатлар ҳали ҳам тугатилган эмас. Қашқадарё ва Сурхондарё областларида, Қорақалпоғистон АССРда тольяттиликлар ташаббуси ўз ҳолига ташлаб қўйилган. Жойлардан олинаётган хабарларга қараганда, айрим жойларда одамларни якшанба кунлари ариқ тозалашга, ташландиқ ерларни ободонлаштиришга юборганлар, баъзан эса умуман ҳеч қандай иш билан таъминламаганлар.

Шуни эслатиб қўяйлик: Тольятти меҳнатчиларининг ташаббуси социал-маданий-маиший объектлар қурилишида туб бурилиш ясашга қаратилган. Уч-тўрт дам олиш куни ишлаб беришга қарор қилган кишилар уй-жой бинолари, стадионлар, ёшлар кафелари, маданият саройлари қурилишлари билан шуғулланиши керак. (ЎзТАГ мухбири).

ОБЛАСТЬ СОВЕТЛАРИНИНГ СЕССИЯЛАРИ

ТЕРМИЗ, 20 март. (ЎзТАГ). Бугун халқ депутатлари Сурхондарё область Советининг сессияси бўлди. КПСС XXVII съезди талаблари асосида маданий-маърифий муассасаларнинг ишини янада яхшилаш ҳамда меҳнаткашларни коммунистик руҳда тарбиялашда уларнинг ролини кучайтириш тадбирлари муҳокама қилинди.

Область Совети ирригация, мелиорация ва янги ерларни ўзлаштириш доимий комиссиясининг ҳисоботи ҳамда депутатлар аввалги сессияларда билдирган танқидий таклиф ва мулоҳазалар қандай амалга оширилаётганлиги тўғрисидаги ахборот тингланди.

Сессияда ташкилий масала кўриб чиқилди. Шеробод район партия комитетининг биринчи секретари бўлиб ишлаб келган Х. Ә. Бердиев халқ депутатлари Сурхондарё область Совети ижроия комитетининг раиси этиб сайланди.

Сессияда Сурхондарё область партия комитетининг биринчи секретари С. Мамарасулов нутқ сўзлади.

* * *

ФАРҒОНА, 20 март. (ЎзТАГ). Халқ депутатлари область Советининг бугун бўлиб ўтган сессиясида уй-жой фонди сақланишини таъминлаш ва гражданларнинг турар-жой шароитларини яхшилаш тўғрисидаги қонунларнинг талаблари асосида область Советлари ва хўжалик органларининг вазифалари муҳокама қилинди.

Табиатни муҳофаза қилишни янада яхшилаш ва табиий ресурслардан оқилона фойдаланиш борасидаги тадбирларни кўриб чиққан область Совети сессиясининг қарорлари қандай бажарилаётганлиги тўғрисидаги ахборот, шунингдек, область Совети депутати В. В. Мирзаевнинг ўз депутатлик бурчини қандай ижро этаётганлиги ҳақидаги ахбороти тингланди.

Сессияда Фарғона область партия комитетининг биринчи секретари Ҳ. Умаров нутқ сўзлади.

• Таҳлил ва сабоқ

БРИГАДИР НЕГА САЙЛАНМАДИ?

Саъдулла Султонов олий маълумотли бригада бошлиғи эди. Коллектив аъзолари ўртасида ҳам бирмунча ҳурматга эга. Қолхоз экономикаси учун жон куйдиради. Ўтган йили 90 гектар майдоннинг ҳар гектаридан 28,1 центнердан ҳосил олинди. Бу — бурноғи йилга нисбатан анча юқори кўрсаткич. Масалан, илгари ҳар бир сўм сарф-харажати 30 тийин билан қопланган бўлса, бултур бу рақам 80 тийинга кўтарилди. Абдуманноб Неъматов, Маматқул Абдуллаев, Тоштемир Акбаров ҳамда Аваз Отақўзиев бошлиқ бригадаларда эса сарф қилинган ҳар бир сўмга 1,5-2 сўмдан фойда олинди. Хўжаликнинг 20 та бригадасидан 12 таси пахта етиштириш планларини бажарган бўлсалар-да, резервлардан тўла фойдалана олмадилар. Ҳолбуки, барча бригадаларда ҳар гектар ер ҳосилдорлиги 30 центнерни ташкил этганда эди, унда колхоз бўйича уйилган хирмон 5 минг 983 тонна ўрнига 6 минг 215 тоннага етган бўларди.

Ўтган йили Пискент районидаги Свердлов номли колхоз коллективи давлатга тухум ва узум топшириш планларидан бошқа қишлоқ хўжалигининг барча тармоқлари бўйича белгиланган топшириқларни ортиғи билан адо этди. Маккажўхори дони, арпа, мош, картошка, пиёз, мева каби маҳсулотлардан олинган пул даромадлари кўзда тутилганидан анча юқори бўлди.

Йиллик меҳнат якунларига 4-бригада аъзолари муносиб ҳисса қўшганлигини алоҳида таъкидлаш керак. Бироқ «ҳар тўкисда бир айб» деганларидек, бригада бошлиғи С. Султонов ғўзани суғориш пайтида жиддий нуқсонга йўл қўйди. У ҳеч ким билан маслаҳатлашмай, экин қатор ораларига сувни бир меъёрда тараш мақсадида полиэтилен қоғоз учун бригада аъзоларидан 85 сўм пул йиғиб олди. Ваҳолонки, бундай юмушни ариқлар бошига чим бостириш йўли билан ҳам амалга оширса бўларди. Шундан кейин унинг устидан турли хил ёзишмалар бошланди. Орадан бир неча ой ўтгач, колхозда «бригадир ўзгарармиш», деган гап айланиб қолди...

Сайловда бригадирликка икки кишининг номзоди қўйилди. Биринчиси — Ёқуб Каримов, пахтачиликда суяги қотган ўрта ёшлардаги тажрибали сувчи. Иккинчиси — Карим Жўраев, ёш, ўз ишига пишиқ, самимий муомаласи билан кишилар қалбига йўл топа билган меҳнаткаш йигит. Маълумоти ўрта. Табелчи бўлиб ишлайди. Касби — механизатор.

Биринчи номзод сўзга чиқиб, коллектив ишончи учун миннатдорчилик билдирдида, ташкилотчилик ишларига ёши тўғри келмаслиги ва айни пайтда у колхоз учун аввалги касбида кўпроқ наф келтиришини айтиб, узр сўради.

— Узрни қабул қилиш керак, — деди коммунист сувчи Абдураҳмон Чиннибоев. — Чунки, баъзи кишиларнинг ўзи ардоқлаган, умрини бахшида қилган севимли касби бўлади. Мен Жўраевнинг номзоди учун овоз бермоқчиман.

—Бу номзодни мен ҳам қўллаб-қувватлайман, — деди колхозчи Муборак Абдураҳмонова, — Карим Жўраев табелчи бўлиб ишлаган кезлари бирон марта ҳам молиявий интизомнинг бузилишига йўл қўймади. Ҳалоллиги ва одамларга меҳрибонлигини ҳаммамиз яхши биламиз. У ишончимизни албатта оқлайди.

Йиғилишда очиқ овоз бериш йўли билан К. Жўраев бригадирликка сайланди. Унда собиқ бригада бошлиғи С. Султонов сўзга чиқиб, аввалига янги бригадирни табриклади, сўнгра қўшиб қўйди:

— Адресимга билдирилган танқидий фикрлардан хулоса чиқариб олишга сўз бераман. Агар, ижозат берилса, бригадада қолиб, оддий колхозчи бўлиб ишламоқчиман...

Бригада бу йил 50 гектар ернинг ҳар гектаридан 30 центнердан хирмон кўтаришга сўз берди. Шу кунларда бу ерда ариқ-зовурлар тозаланиб, экин майдонлари тартибга келтирилди. Карта бошларига керагича минерал ва органик ўғитлар чиқарилди. Мавжуд техника сифатли ремонт қилиб қўйилди. Ҳадемай бригадада экин-тикин ишлари бошланади.

Лекин буларнинг ҳаммаси ҳозирча қилинган, қилинаётган ишлар, холос. Асосий гап кузда —ғалвир сувдан кўтарилган пайтда маълум бўлади.

А. МАННОПОВ, «Совет Ўзбекистони» мухбири.

• Партия турмуши: идеология иши самарадорлиги

ЛЕКТОРНИНГ ОТАШИН СЎЗИ

«Билим» жамияти Андижон область ташкилоти конференциясидан

«Билим» жамияти Андижон область ташкилоти тузилганига 40 йил бўлди. Ана шу сана арафасида жамият ташкилотининг XVI конференцияси чақирилди. Конференцияда «Билим» жамияти область ташкилоти правлениеси раиси, профессор Р. Нурмуҳамедов доклад қилди.

«Доно ва ҳаққоний сўз ғоят катта таъсир кучига эга эканлиги шубҳасиз. Аммо агар бундай сўз сиёсий, иқтисодий ва социал тадбирлар билан қўшилса, унинг аҳамияти юз карра ошади. Фақат шу тариқагина ҳамманинг ғашига тегадиган насиҳатгўйликка барҳам бериш, чақириқлар ва шиорларга жўшқин ҳаёт нафасини бахш этиш мумкин». КПСС Марказий Комитетининг партия XXVII съездига Сиёсий докладида лекторлар олдига ана шундай юксак талаблар қўйилган. Лекция пропагандасининг асосий мазмуни мана шундан иборат бўлиши керак.

Областда «Билим» жамиятининг 3 та шаҳар, 13 та район, 716 та бошланғич ташкилоти бўлиб, уларга 10 мингдан зиёд лектор уюшган. Улар орасида 30 нафар фан доктори ва профессор, 580 нафар фан кандидати, доцент, ёзувчи ва шоирлар бор.

Конференцияда «Билим» жамиятининг область, шаҳар, район ва бошланғич ташкилотлари ишида камчиликлар кўплиги, лекция пропагандасининг бўшлиги, зерикарли эканлиги, қуруқ сафсатабозлик, дабдабабозлик, қироатхонлик ҳукм сурганлиги ҳақида жиддий танқидий гаплар айтилди. Илмий-методик советларнинг иши ҳамон эскича. Кўп лекцияларнинг сифати талаб даражасида эмас. Комсомолобод районида ўқилмаган лекцияларни ўқилди, деб расмийлаштириш ҳоллари содир бўлди.

Жалолқудуқ районидаги Ильич номли совхоз партия ташкилотининг секретари, «Билим» жамияти аъзоси М. Норалиев ўтган йили 20 та ўқилмаган лекцияни ўқилди, деб путевка тўлдирди. Москва, Андижон, Олтинкўл, Балиқчи районларидаги халқ университетлари, атеистик клублар расмият учунгина ташкил этилган. Бу районларнинг раҳбарлари меҳнаткашлар орасида камдан-кам лекция ўқийдилар. Қишлоқ хўжалиги мутахассислари ҳам лекция ўқишга кам жалб қилинади.

Областда атеистик ишлар ҳамон талаб даражасида эмас. Диний маросимлар, қолоқ расм-русмлар бажо келтириляпти. Бу, атеистик тарбиянинг, пропаганданинг бўшлиги оқибатидир. Ёшлар ўртасида олиб бориладиган атеистик пропаганданинг замонавий формалари ҳануз қидириб топилмаётир.

Лектор кадрлар билан ишлаш, уларни ўқитиш, маҳоратини ошириш ишлари кўнгилдагидек эмас. Кўп лекторлар ёзилган текстни ўқиб беришдан нарига ўтишолмайди. Уларнинг ўз овозлари, оташин сўзлари йўқ. Кўр-кўрона ўқилган лекцияларни халқ тингламай қўйди. Лекцияларни ленинча суҳбат тарзида ўтказиш ҳақида ўйлаб кўриш керак. Лектор кадрлар тайёрлашнинг оммавий формаларидан бири — халқ университетларидир. Областда 105 та ана шундай университет бор. Уларда 29 минг тингловчи ўқияпти.

Лекин халқ университетларининг кўп қисми фаолияти талабга жавоб бермайди. Балиқчи район халқ маорифи бўлими қошидаги, Хўжаобод районидаги «Россия», Андижон районидаги «Партия XXII съезди» колхозларидаги халқ университетларида машғулотлар тингловчилар талабини қондирмаётир.

— КПСС XXVII съезди тасдиқлаган қайта қуриш ва жадаллаштириш программаси бизни эскича иш услубларига барҳам беришга, ишда кескин бурилиш ясашга ундаяпти, — деди Хўжаобод районидаги «Коммуна» совхози партия комитетининг секретари Ш. Зокиров конференцияда сўзга чиқиб. — Биз ана шу йўлдан боряпмиз. Хўжалигимиз қўшиб ёзиш, кўзбўямачиликка йўл қўйган шахслардан тозаланяпти. Лекторларни ҳам аттестациядан ўтказдик. Комсомол ташкилотининг секретари М. Мирзаҳамдамов, гражданлар мудофааси бошлиғи С. Абдуллаев йил давомида битта ҳам лекция тексти тайёрламадилар. Лекин улар лекция ўқиганлиги учун путевка тўлдиришга келганда «эпчиллик» қилишади. Биз уларни «Билим» жамияти бошланғич ташкилотининг умумий йиғилишида муҳокама қилиб, лекторлар сафидан чиқардик.

— Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети республикада лекция пропагандасини такомиллаштириш йўл-йўриқларини аниқ белгилаб берган, — деди Балиқчи район партия комитетининг секретари С. Расулова. — Шунга қарамасдан айрим бошланғич партия ташкилотлари лекция пропагандасига муносабатни ўзгартирганлари йўқ. Карл Маркс номли, Киров номли, «Пахтакор», «Правда» колхозлари, район ички ишлар бўлими, Чинобод ремонт-ишлаб чиқариш корхонаси партия ташкилотлари (секретарлари М. Турғунов, О. Мадумаров, Б. Содиқов, С. Раҳимов, У. Иляминов, А. Умрзоқов) «Билим» жамияти бошланғич ташкилотларига бўш раҳбарлик қилмоқдалар. Улар лекция пропагандасини фақат жамият аъзоларига юклаб қўйишган.

Касаба союз ва комсомол ташкилотлари бу муҳим сиёсий-тарбиявий ишдан четда қолмоқдалар. Халқ университетларининг иши бизни қониқтирмайди. Бу университетлар лектор кадрлар тайёрлаши керак. Ҳозирча биз халқ университетларининг аҳамиятини тушунтиришдан нарига ўтолмаяпмиз.

«Билим» жамияти Андижон шаҳар ташкилотининг масъул секретари О. Комилов «Билим» жамиятининг область, шаҳар, район ташкилотлари билан бошланғич ташкилотлар ўртасидаги алоқа бўшлиги ҳақида гапирди.

— Биз меҳнат коллективларининг буюртмаси асосида лекция ташкил этишни тажриба қилиб кўрган эдик, — деди нотиқ, — 1986 йилда 92 та сўров тушди. Лекин биз бу илтимосларни тўла бажара олмадик. Бу, масъулиятни ҳис этмаганлигимизни кўрсатади.

Шаҳарда 6 та илмий-методик секция бор. «Билим» жамиятининг пленумларида, йиғилишларида ана шу секцияларнинг иши ёмонлиги умумий тарзда танқид қилинади. Лекин ҳеч қандай ўзгариш бўлмайди. «Билим» жамияти область ташкилоти бу секцияларнинг ишини чуқур ўрганиб, амалий ёрдам бермади.

Конференцияда Андижон давлат тиллар педагогика институтининг ректори, профессор М. Умархўжаев, ҳушёрлик жамияти область ташкилоти раисининг ўринбосари В. Зорина, область комсомол комитетининг секретари А. Обидқориев, Москва район «Янги ҳаёт» газетасининг бўлим мудири Х. Олимов ва бошқалар сўзга чиқиб, лекция пропагандасининг самарадорлигини ошириш, тарғибот ишларини жонли, қизиқарли ўтказиш учун уни ҳаёт билан боғлаб олиб бориш, партия сўзини меҳнаткашларга қандай етказиш ҳақида ўзларининг фикр-мулоҳазаларини айтдилар. «Билим» жамияти область ташкилоти ишидаги камчиликлар ва нуқсонларни бартараф этиш йўллари белгиланди.

Конференцияда «Билим» жамияти Андижон область ташкилоти правлениесининг янги состави, Бутуниттифоқ ва республика «Билим» жамиятлари съездларига делегатлар сайланди.

А. ҚУРОНБОЕВ,
«Совет Ўзбекистони» мухбири.

Ҳужжатлар тўплами

«КПСС съездлар, Марказий Комитет конференциялари ва пленумларининг резолюциялари ва қарорларида» тўплами тўққизинчи, тўлдирилган ва тузатилган нашрининг ўн учинчи томи босмадан чиқди. Китобда партиянинг 1976 йил февралидан 1980 йил октябригача бўлган даврдаги энг муҳим ҳужжатлари берилган.

Том Совет Иттифоқи Коммунистик партияси XXV съезди материаллари билан очилади. Съезд тўққизинчи беш йилликка якун ясаб, СССР халқ хўжалигини ривожлантиришнинг 1976—1980 йилларга мўлжалланган асосий йўналишларини тасдиқлаганди. Ҳужжатлар партиянинг ишлаб чиқариш самарадорлигини оширишга, фан-техника тараққиётини жадаллаштиришга, хўжаликни бошқаришни яхшилашга қаратилган ташкилотчилик, сиёсий ва идеологик фаолиятини очиб беради.

Материалларда КПСС билан Совет давлатининг реал социализм позицияларини мустаҳкамлашга ва Ер юзида тинчликни сақлаб қолишга қаратилган ташқи сиёсий йўли кенг ёритилади, Коммунистик партиянинг халқаро кескинликни юмшатиш учун, халқлар хавфсизлигини мустаҳкамлаш учун, ядро уруши хавфига қарши кураши тўғрисида ҳикоя қилинади.

Томни КПСС Марказий Комитети ҳузуридаги Марксизм-ленинизм институти, КПСС Марказий Комитетининг умумий бўлими нашрга тайёрлади ва Сиёсий адабиёт нашриёти босмадан чиқарди. **(ТАСС).**

Наманган область маҳаллий саноат бошқармасига қарашли маданий-маиший ва хўжалик моллари ишлаб чиқариш цехи ишчилари тайёрлаётган хилма-хил сопол буюмлар истеъмолчиларга манзур бўлмоқда. Улар ишлаб чиқарган маҳсулотларнинг дастлабки туркуми Москвада очилган «Наманган» фирма магазинига юборилди. Харидорлар кўркам ва ранг-оранг безакли чойнак, коса ва бошқа совғабоп буюмларни катта қизиқиш билан харид қилмоқдалар.

Суратда: безаш участкасининг энг яхши ишчиларидан Ф. Ҳабибуллаева ва З. Нуриддинова иш устида.

А. КОВТУН фотоси. (ЎзТАГ).

«Совет Ўзбекистони» материаллари изидан

«ПАХТАМИЗ ИСТИҚБОЛИ»

Газетамизнинг 1986 йил 274-сонида ёзувчи Евгений Березиковнинг юқоридаги сарлавҳали публицистик мақоласи эълон қилинган бўлиб, унда пахтачиликнинг долзарб масалалари, жумладан, совхозларда социал планлаштириш, даромадларни тақсимлаш, колхозлар ва совхозлар ҳуқуқларини кенгайтириш, хўжалик ҳисоби, бригада ва оилавий пудрат ҳамда бошқа муаммолар ҳақида фикр юритилган эди.

Мақола юзасидан ЎЗБЕКИСТОН ССР ДАВЛАТ АГРОСАНОАТ КОМИТЕТИдан расмий жавоб олинди. Унда мақолада кўтарилган муаммоларнинг ниҳоятда муҳимлиги таъкидланиб, жумладан, шундай дейилади:

— Республика Давлат агросаноат комитети Ўрта Осиё қишлоқ хўжалиги экономикаси илмий-тадқиқот институти билан ҳамкорликда қишлоқ хўжалиги корхоналарини ўз-ўзини қоплаш ва ўзини-ўзи маблағ билан таъминлашга ўтказиш, паст рентабелли ва зарар келтираётган хўжаликлар ишлаб чиқаришини ўстиришни жадаллаштириш бўйича таклифларни ишлаб чиқди. Республика хўжаликларига юборилган ана шу таклифларда тегишли тадбирлар ишлаб чиқилганки, унга кўра барча хўжаликлар 1990 йилгача тўла хўжалик ҳисобига ўтиши керак.

Пахтани машинада териб олишни оммавий равишда жорий қилиш туфайли йиғим-терим мавсуми авжи қизиган пайтда хом ашёни қабул қилиб олиш кўп марта тиғизлашмоқда. Шу боисдан пахта сифатини аниқлашда органолептик баҳолашдан инструментал баҳолашга ўтиш проблемаси юзага келди. Бунинг учун зарур тадбирлар кўрилмоқда. Яқин вақт ичида пахтани қабул қилиш ва ғарамлаш бўйича ҳозиргидан кўра янада унумлироқ механизмларни ишлаб чиқиш, жорий этиш, шунингдек, хом ашё навини, намлигини ва ифлосланганлик даражасини баҳолаш учун тез ишлайдиган приборлар яратиш ҳамда тайёрлаш пунктларини улар билан жиҳозлаш керак.

Мақолада ер чарчаб қолмаслиги керак, деб тўғри айтилган. Алмашлаб экишни ўзлаштириш тупроқ унумдорлигини оширишнинг, пахта далаларининг бегона ўтлар билан қопланишини камайтиришнинг асосий омилларидан бири, вилтга ва бошқа ғўза касалликларига қарши курашнинг самарали воситасидир. Сирдарё области хўжаликларида алмашлаб экишни ўзлаштириш 59,2 процентга тенгдир. Бу кўрсаткич «Главсредазирсовхозстрой» хўжаликларида эса, 41,9 процентни ташкил қилади.

Маълумки, 1986 йилгача областнинг илгаридан суғориб келинган зонасида ерларнинг мелиоратив ҳолатини яхшилаш, суғориш шохобчаларини реконструкциялаш маълум бир жой билан чегараланувчи айрим топшириқлар бўйича амалга ошириб келинган. Бу нарса мелиорацияни комплекс ривожлантиришга кўмаклашмайди ва давр талабига жавоб бермайди. Сув хўжалиги институтлари гидромелиорация системаларини лойиҳалашда хатолар ва нуқсонларга йўл қўйдилар. Улар «Социализм» совхозида ҳам мавжуддир. Кейинги йилларда бу ерда мелиорацияни ривожлантиришда, айниқса, мелиорация системаларини ишлатиш ва техник жиҳатдан такомиллаштиришда сезиларли қолоқликка йўл қўйилган.

«Узгипроводхоз» институти 1986 йилда Сирдарё области ерларини суғориш ва қайта барпо этишнинг 2000 йилгача бўлган даврга мўлжалланган техник-иқтисодий асосларини ишлаб чиқди. Бу программанинг амалга оширилиши областнинг, шу жумладан, «Социализм» совхози ерларининг ирригация-мелиорация ҳолатини янада яхшилашга имкон яратади.

* * *

— «Пахтамиз истиқболи» сарлавҳали мақолада муаллиф «Пахта» давлат программасини ишлаб чиқишнинг муҳим масалаларини кўтарган, — дейилади ЎЗБЕКИСТОН ССР ФАНЛАР АКАДЕМИЯСИ ЎСИМЛИКЛАР ЭКСПЕРИМЕНТАЛ БИОЛОГИЯСИ ИНСТИТУТИдан олинган жавобда. — Аввало, деҳқончиликни юритишнинг эскирган усулларидан қатъиян воз кечиш ва уни фақат илмий асосларга таянган ҳолдагина юритиш керак. Бунинг учун биринчи навбатда тупроқ унумдорлигини ошириш зарур. Суғориладиган ерлар унумдорлигини тубдан оширишга Ўзбекистон ССР Фанлар академияси ўсимликлар экспериментал биологияси институтида республика фанлар академиясининг академиги М. Муҳаммаджонов раҳбарлигида ишлаб чиқилган деҳқончилик юритишнинг янги системаси асосидагина эришиш мумкин.

Расмий жавобда тупроқни химиялаштириш, далаларни суғориш борасидаги мулоҳазалар ҳамда олимлар олиб бораётган изланишлар тўғрисида маълумотлар берилади.

РЕДАКЦИЯДАН:

Ушбу мақола юзасидан текшириш ва чора кўриш учун Ўзбекистон ССР Мелиорация ва сув хўжалиги министрлигига ҳам хат юборилган эди. Афсуски, редакциянинг бир неча бор «Эслатма»ларига қарамай, ҳалигача у ердан жавоб келмади. Редакция министрликдан «Пахтамиз истиқболи» мақоласи юзасидан тўлақонли жавоб кутади.

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумида

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми Ўзбекистон театр санъатини ривожлантиришдаги хизматлари учун О. Хўжаев номли Сирдарё область музикали драма театри артисти ўртоқ Турғуной **Қосимова**га «Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган артист» фахрий унвони берди.

• Назария масалалари

ЮРИДИК ФАНЛАР ВА ЗАМОНАВИЙЛИК

КПСС Марказий Комитетининг 1985 йил апрель Пленумида илгари сурилган ва КПСС XXVII съездида ривожлантирилган мамлакатни социал-иқтисодий ривожлантириш концепциясининг йирик, кенг кўламли вазифаларини амалга оширишни идеологик жиҳатдан таъминлашда ижтимоий фанлар, шу жумладан юридик фанларнинг роли катта. Ривожланишнинг асосий тенденциялари ва стратегик вазифаларининг чуқур таҳлили республикамизнинг юрист-олимларидан мамлакат коммунистлари анжумани материаллари асосида юридик фанлар олдида турган проблемаларни узил-кесил аниқлаб олишни тақозо этади.

Бу борада республикада идеология ишини тубдан қайта қуриш масаласини муҳокама этган Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг III пленуми ҳужжатлари муҳим ўрин тутади. Пленумда жамиятшунос олимлар олдига социалистик қурилиш практикасини умумлаштириш ҳамда миллий муносабатлар, халқлар дўстлигини мустаҳкамлаш, демократияни, халқ ўз-ўзини бошқаришини ривожлантириш, хўжалик ҳуқуқий муносабатларини такомиллаштириш проблемалари юзасидан фундаментал асарлар яратиш вазифаси қўйилди.

Социалистик демократияни чуқурлаштириш, ошкораликни кенгайтириш, халқни социалистик ўз-ўзини бошқариш бутун системасини ҳар тарафлама ривожлантириш ва такомиллаштириш ҳуқуқий тадқиқотларда асосий йўналиш бўлиб қолади. Зеро, КПСС Марказий Комитетининг партия XXVII съездига Сиёсий докладида айтилганидек, «Социалистик демократияни, унинг барча жиҳатлари ва кўринишларини янада ривожлантирмасдан туриб, жамият ривожини жадаллаштиришни тасаввур қилиб бўлмайди ва бунинг иложи йўқ».

Ўзбекистонда ҳозирги шароитда совет давлатчилиги ривожи мураккаб ва кўп планли жараёндир. Унда давлатнинг жамият билан яқинлашуви белгиловчи роль ўйнамоқда. Бу жараён давлат тузилишини, давлат органлари фаолиятининг форма ва методларини демократлаштириш, давлатнинг сиёсий системадаги бошқа субъектлар билан ўзаро алоқаси ҳамда инсон омилининг мамлакат социал-иқтисодий ривожини жадаллаштиришдаги ролини оширишда халқнинг ўз-ўзини бошқаруви кенгайиши йўли билан рўй бермоқда.

Жамиятнинг ҳозирги туб бурилиш даври учун совет социалистик давлати ижодий функцияларини ривожлантириш характерлидир. Бунда унинг жамият иқтисодий, социал ва маданий тараққиётини жадаллаштириш ташкилотчиси сифатидаги роли айниқса яққол намоён бўлади. Шу муносабат билан давлат бошқарув органларининг ҳаддан ташқари кенгайиб кетган аппаратини такомиллаштириш проблемаларини ишлаб чиқиш алоҳида аҳамият касб этади. Кейинги йилларда қабул қилинган партия ҳужжатларида таъкидланганидек, бошқарув аппаратини қисқартириш уни оқилона ташкил этиш ҳамда унга кетадиган сарф-харажатни камайтириш юзасидан сабот-матонат билан олиб бориладиган ишнинг ўзига хос якуни бўлиб қолади.

Бу ерда гап сансалорлик, бюрократизм кўринишларини келтириб чиқарадиган ортиқча бўғинларни тугатиш, бошқарув меҳнатини ташкил этиш ҳамда уни техника билан таъминлашни яхшилаш хусусида бормоқда. Шундай илмий асосланган концепция ишлаб чиқиш керакки, унинг асосида бошқарув у ёки бу органининг муқобил структурасини ишлаб чиқиш мумкин бўлсин. Юридик фанлар давлат бошқаруви органлари барча бўғинларининг ташкилий-структура тузилиши ҳамда фаолият формалари, уларнинг ҳуқуқий қоидалари ва ваколатларини такомиллаштиришнинг асосий йўналишларини атрофлича таҳлил этиб бериши зарур.

Ўзбекистон ССРда ҳам давлат аппарати кенгайиб кетган. Башарти республикамиз ташкил этилган даврда ҳукумат составида ўнта халқ комиссариати ишлаган бўлса, ҳозирги кунда унинг аппарати етти баравардан ҳам зиёдроқ кўпайиб кетди. Ҳолбуки, ўтган даврда аҳоли сони тўрт баравар ошди, холос. Айрим янги министрлик, давлат комитети ва идораларнинг илгариги ягона бошқарув органларини бўлиб юбориш йўли билан тузилиши вақт тақозосидир. Бу бошқарув аппаратини ишлаб чиқаришга яқинлаштириш заруратидан келиб чиққан эди. Қишлоқ хўжалик соҳасида бешта министрлик (эндиликда улар республика Давлат агросаноат комитетига бирлашган), саноат ва қурилиш соҳасида эса еттита министрлик мавжуд эканлиги бунга мисол бўла олади.

Бироқ бошқарув аппаратининг тармоқлар бўйича бунчалик бўлиниб кетиши марказлаштириш ишини қийинлаштириб, халқ хўжалигини интенсивлаш ва мамлакатни социал-иқтисодий ривожлантиришни жадаллаштириш юзасидан давлат органлари куч-ғайратини мувофиқлаштириб боришга салбий таъсир этмоқда. Шу муносабат билан «Ўзбекистон ССРда социалистик давлат ва ҳуқуқ ривожи: бошқарув органларини такомиллаштириш проблемалари» мавзуини муфассал ўрганиш мақсадга мувофиқдир. Дастлабки қадам сифатида республика Фанлар академияси ,Тошкент ва Самарқанд университетлари, шунингдек, СССР Ички ишлар министрлигининг Тошкент Олий милиция мактабида ишлаётган олимлар иштирокида уч томли коллектив монография яратишнинг кенгайтирилган плани ишлаб чиқилди.

Советларнинг ишини муфассал ўрганиш, улар фаолиятидаги ҳозирги давр учун характерли янги йўналишларни очиб бериш керак. Хусусан, Советлар бутун системасининг қуйи бўғинлари ролини ошириш, барча босқичдаги Советларнинг мувофиқлаштирувчи ва назорат этиб борувчи вазифалари мазмуни кенгайиб, бойиб бораётганлигини кўрсатиш зарур. Советлар меҳнат коллективлари ва оммавий жамоат ташкилотлари ўзаро алоқасининг ҳуқуқий ва ташкилий проблемаларини халқни социалистик ўз-ўзини бошқариш ягона системаси сифатида ўрганиш талаб этилмоқда.

Ўзбекистонда сиёсий системанинг ривожи социалистик демократияни янада такомиллаштириш билан чамбарчас боғланган. Ҳар бир кишининг давлат ва жамият ишини бошқарувда қатнашуви халқни ўз-ўзини бошқарув бутун демократик системамиз барча бўғинлари фаолиятини белгиловчи бош мезондир. Бинобарин социализм ўз афзалликларини демократия орқали амалга оширади. Коммунистик партиянинг раҳбар ва раҳнамолик роли ошиб бориши эса демократияни янада ривожлантириш ва чуқурлаштириш гаровидир. «Биз социализмга хос демократик формаларни изчиллик билан ривожлантириш, ўз-ўзини бошқаришни кенгайтириш йўли билангина ишлаб чиқаришда, фан ва техникада, адабиёт, маданият ва санъатда, ижтимоий турмушнинг барча соҳаларида олға ҳаракат қилишимиз мумкин», дейилади КПСС Марказий Комитетининг 1987 йил январь Пленуми материалларида.

Партиямиз халқни социалистик ўз-ўзини бошқарув потенциалининг амалга оширилишини кўзлаб Советларнинг ваколатларини кенгайтириш, қонунчилик, бошқарув ва назорат бирлиги тўғрисидаги ленинча принциплар улар ишида изчил амалга оширилиши ҳақида ғамхўрлик қилмоқда. Республикамизнинг давлатшунос олимлари меҳнаткашларни давлат ва жамоат ишларини бошқарувга жалб этишнинг энг самарали ҳуқуқий формаларини ишлаб чиқишлари керак.

Бошқарув ва бутун хўжалик механизмини такомиллаштириш асосий вазифалардан биридир. Халқ хўжалиги соҳасида ҳуқуқий формаларни такомиллаштириш партия иқтисодий сиёсатининг долзарб вазифаларини ҳал этишга қаратилган тадбирлар системасининг бир бўлагидир. Ишлаб чиқариш самарадорлигини ошириш, экономикани интенсивлаш пировард натижада халқ фаровонлигини оширишни таъминлайди. Шу муносабат билан жумладан «Агросаноат комплексида хўжалик механизмини такомиллаштиришнинг ҳуқуқий проблемалари» комплекс мавзуи жуда актуал бўлиб, республикамиз учун катта амалий аҳамиятга эга. Олимларимиз шу соҳада ҳамкорликда иш олиб борадилар.

Маълумки, Ўзбекистон Компартияси XXI съездида, республика Компартияси Марказий Комитетининг XVI ва шундан кейинги пленумларида социалистик қонунчиликнинг бузилиши ҳоллари қаттиқ танқид қилинди. Дарҳақиқат, 70—80-йилларда экономикада турғунлик рўй берди, бу «касаллик» илмий тафаккур соҳасида ҳам чуқур илдиз отди. Узоқ йиллар мобайнида давлат органлари фаолиятида йўл қўйилган хато ва камчиликлар, жамият ҳаётидаги номатлуб ҳолатлар очиб ташланмади. Ҳар қандай танқидий чиқишлар эса совет тузуми асосларини бузишга уриниш сифатида баҳоланди. Оқибатда хизмат мансабини суиистеъмол қилиш, порахўрлик, кўзбўямачилик ва қўшиб ёзиш, социалистик мулкни ўғирлаш ва хўжасизлик сингари социал турмушимизга ёт ҳолатлар кенг тарқалди. Жамият социал организми барча бўғинларида давлат ва меҳнат интизоми бўшашди. Хусусий мулкчилик психологияси ва юлғичлик, текинхўрлик, безорилик, ичкиликбозлик бирмунча кучайди. Ҳуқуқ-тартибот органлари, айни чоғда партия ва совет органларининг собиқ раҳбарлари томонидан йўл қўйилган бепарволик жиноятчиликнинг кўпайишига олиб келди. Республиканинг айрим раҳбар арбоблари жиноякорона хатти-ҳаракатлар ва хизмат мавқеини суиистеъмол қилганлик учун жазосиз қолиши шунинг оқибатидир. «Пахта иши» бунга яққол мисол бўла олади. Бу «иш» бўйича собиқ Пахта тозалаш саноати министрлигининг раҳбар ходимлари жиноятчилик ташкилотчиси сифатида жавоб бердилар. Жиноятчилик барча хўжалик ташкилотлари, савдо ва умумий овқатланиш, аҳолига маиший хизмат кўрсатиш соҳасига чуқур кириб борди. Соғлиқни сақлаш, илм-фан, олий ва ўрта таълим органлари ҳам ундан «бебаҳра» қолмадилар. Республикамиздаги бундай салбий ҳолатлар ҳақида Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг III пленумида очиқ гапириб ўтилди.

Афсуски, ҳаётимизга мутлақо ёт бўлган бундай ҳолатларнинг социал илдизларини ўрганиш юрист-олимларимиз диққат-марказидан четда қолди. Республикамизда юридик фанлар учун ҳуқуқбузарлик сабабларини ва уларни келтириб чиқарган шароитни ўрганиш асосий тадқиқот йўналиши бўлиб қолиши лозим. Бинобарин, бундай иллатлар билан муросасиз курашиш, уларнинг олдини олиш чораларини кўриш, социалистик қонунчиликни ва ҳуқуқ-тартиботни тинмай мустаҳкамлаб бориш керак.

Юридик фанлардан қонуннинг ҳар қандай йўсинда бузилиши сабабларини аниқлаб, ижтимоий ҳаётнинг барча соҳаларидан бундай ҳолларни таг-томири билан тугатишга қаратилган конкрет тавсияномалар ишлаб чиқиш талаб этилади. Жамият ҳаётидаги текинхўрликнинг ҳар қандай кўриниши ва меҳнатсиз даромадларга қарши курашни кучайтириш ҳам улар олдида турган муҳим вазифалардан биридир. Бу социал иллатларга қарши курашда ҳуқуқ-тартибот органларига ҳамкорлик қилиш, илмий асосланган тавсияномалар ишлаб чиқиш керак. Бунда шу хилдаги ишлар бўйича суд практикасини умумлаштириш лозим. Айни чоғда тақсимотчилик муносабатлари проблемаларига доир, меҳнатсиз даромадларга қарши курашга бағишланган кенг китобхонларга мўлжалланган илмий-оммабоп асарлар яратиш шу куннинг талабидир. Шу муносабат билан меҳнатсиз даромадларга қарши курашнинг жиноят-ҳуқуқий ва маъмурий-ҳуқуқий тадбирларини ишлаб чиқиш муҳим аҳамият касб этади. Айни чоғда индивидуал меҳнат фаолияти тўғрисидаги Қонунни қўлланишнинг гражданлик-ҳуқуқий ва маъмурий-ҳуқуқий проблемаларини ишлаб чиқиш ҳам катта аҳамиятга эга.

Социалистик қонунчиликни амалга оширишда прокурор назоратининг аҳамияти катта бўлиб, жамиятимиз тараққиётининг ҳозирги туб бурилиш босқичида унинг роли ортиб бормоқда. Шу муносабат билан социал-иқтисодий ривожланиш давлат планлари бажарилишини таъминлашда прокурор назорати ролига бағишланган илмий ечимлар керак.

Юрист-олимларимиз совет оиласини мустаҳкамлашнинг маънавий ва ахлоқий проблемаларига бағишланган махсус асарлар яратганларича йўқ. Шунингдек, гражданларнинг ҳуқуқ ва эркинликлари муҳофазаси проблемалари ҳам чуқур ўрганилиши керак. Республикамизда 1985 йилда ноқонуний бўшатилган деб ишга қайта тиклангaнлар 63 процентни ташкил этганлиги ҳам бу масаланинг муҳим эканлигини кўрсатиб турибди. Аҳоли, айниқса ёшлар ўртасида юридик билимлар пропагандаси кучайтирилиб, ҳуқуқий тарбия такомиллаштирилиши керак. Илмий-тадқиқотлар ташкил этиш ва олиб боришни сифат жиҳатидан янги босқичга кўтариш, уларни планлаштиришни янада такомиллаштириш, илмий-тадқиқотлар олиб боришнинг самарали формаларини излаш, планга киритилган ишлар ўз вақтида ва сифатли бажарилиши учун ижрочилар масъулиятини кучайтириш зарур.

Юридик фанлар ўрганаётган проблемалар кўп. Олимларимиз куч-ғайрати ҳуқуқ фанидаги асосий йўналишлар — социалистик демократияни, халқни ўз-ўзини бошқаришни ва бошқарувнинг давлат аппаратини такомиллаштириш, хўжалик, оила-никоҳ ва меҳнатга доир ҳуқуқий муносабатлар проблемалари, жиноятчиликнинг сабабларини ўрганиш ва бу социал иллатларга қарши самарали кураш чораларини ишлаб чиқишга қаратилмоғи керак.

О. ЭШОНОВ,
Ўзбекистон ССР Фанлар академиясининг мухбир аъзоси, юридик фанлари доктори, профессор.

ЖУРНАЛЛАРНИНГ ЯНГИ СОНЛАРИДА

«МУХБИР»— «КОРРЕСПОНДЕНТ»

Журналнинг учинчи сони Ўзбекистон Журналистлар союзи VII съезди ҳақидаги информацион билдириш билан очилади. Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг биринчи секретари И. Б. Усмонхўжаевнинг съездда сўзлаган нутқи «Қайта қуриш вазифаларни белгилаб бермоқда» сарлавҳаси остида босилган. Журналда Ўзбекистон Журналистлар союзи правлениесининг ҳисобот доклади, ревизия ва мандат комиссияларининг докладлари, музокарада сўзга чиққан нотиқларнинг нутқлари, съезд резолюцияси, съездда сайланган правление состави рўйхати ҳам эълон қилинган.

«Саодат» журнали бош редакторининг ўринбосари С. Маҳмудованинг «Паранжига ўт қўйган қалам...» сарлавҳали мақоласи «Ҳужум» ҳаракатининг 60 йиллигига бағишланган.

«Матбуот обзори» рубрикаси остида Тошкент олий партия мактабининг тингловчиси Ж. Пармановнинг «Дадилроқ, саботлироқ ҳаракат қилайлик», «Ишимиз сифати» рубрикаси остида эса «Наманганская правда» газетаси масъул секретари В. Лихачевнинг «Ўзаро даъволар ўрнини мустаҳкам ҳамкорлик эгалламоқда» сарлавҳали мақолалари ўрин олган.

Журналнинг бу сонида «Ишчи-деҳқон мухбирларининг икки йиллик университетлари ва мактаблари учун типовой ўқув программаси»нинг давоми, уларнинг темалари ҳамда тегишли адабиётлар рўйхати босилган.

Булардан ташқари журналда «Партия комитети муҳокамасида», «Ёшлар ижодидан», «Фоторепортаж» ва «Информация» рубрикалари остида ҳам бир қатор материалларни ўқиш мумкин.

ЯНГИ БОҒЛАР

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг ўрмонлар ва боғлар барпо этиш икки ойлигини ўтказиш ҳақидаги қарори ҳамда Ўзбекистон табиатни муҳофаза қилиш жамиятининг республика барча аҳолисига мурожаатномасига жавобан Сурхондарё областининг колхоз ва совхозларида, район ва посёлка марказларида янги боғ-роғлар, яшил хиёбонлар барпо этиш ишлари қизғин тус олиб кетди. Шу йилнинг ўзида ҳар бир колхозда камида 3 гектар, ҳар бир совхозда 5 гектар янги мевали боғлар барпо этишга қарор қилинди. Шундай қилиб, 1987 йилдаёқ Сурхон воҳасида 500 гектардан зиёд майдонда янги мевали боғлар бунёд этилади.

Областдаги барча хўжаликларни Деновдаги «Плодопитомник» кўчатчилик совхози, Олтинсой районидаги «Шакарқамиш» совхозининг кўчатчилик бўлими, Ленин йўли районидаги академик Р. Шредер номли боғдорчилик-узумчилик совхозларининг миришкорлари ва Узун, Боботоғ, Қорасув, Каттақум ўрмончилик хўжаликлари турли ниҳоллар билан таъминлаш мажбуриятини олишди.

Термиз районидаги Ленин номли колхознинг тутчилик бригадаси бошлиғи Янгибой Жабборов ўз асосий ишидан ташқари оилавий пудрат асосида 3 гектар қўриқ ер очиб, янги мевали боғ бунёд этди. Бу ерларга 1500 туп бодом, минг туп эртаги гилос, 1200 туп олма, 1500 туп нок, 500 туп хурмо, 300 туп ўрик ва бошқа мевали дарахт кўчатлари ўтқазилди.

А. ХАЛИЛОВ.

ЯШИЛ МАСКАНЛАР

Янгийўл шаҳар меҳнаткашлари кўчат экиш ойлигини уюшқоқлик билан ўтказишмоқда. Бу хайрли ишда 19 маҳалла, 60 дан зиёд корхона ва ташкилот меҳнатчилари актив қатнашаётир. Улар бу йил 15 минг мевали ва манзарали дарахт кўчатлари ўтқазишга қарор қилишган. Ҳозиргача 7 мингдан зиёд мевали ва манзарали дарахт кўчатлари ўтқазилди. Димитров, Калинин, Улуғбек, Файзобод маҳаллаларининг аҳолиси бу ишда намуна кўрсатишмоқда.

Т. ЮСУПОВ.

КЎЧАТ ЎТҚАЗИШ ИККИ ОЙЛИГИ ДАВОМ ЭТМОҚДА

Республика Олий Советн Президиумининг ўлкамизда ҳар йили ўрмонлар ва боғ-роғлар барпо этиш икки ойлигини ўтказиш тўғрисидаги қарорини амалга оширишга барча областлар ва районларнинг меҳнаткашлари фаол қўшилдилар. Жумладан, бу иш айни кунларда Жиззах областида ҳам уюшқоқлик билан олиб борилмоқда. Областда шу ойнинг биринчи ярмига қадар саккиз ярим миллион дона (ёки топшириққа нисбатан 98,3 процент миқдорида) кўчат экилди. Айниқса, Пахтакор районидаги «Пахтакор» совхози деҳқонлари кўкаламзорлаштириш юмушларида пешқадам.

Суратларда: (чапдан) хўжаликнинг катта агрономи Равшан Тўраев ишчи Шерназар Комилов билан навбатдаги ишлар хусусида фикрлашмоқда; Бўлажак боғ майдонларида кўчат ўтқазиш пайти. Н. Муҳаммаджонов фотолари.

• Мухбиримиз бонг уради

БЕБОШЛИК

Биз яқинда Яккабоғ районидаги «Шарқ юлдузи» колхозининг Бешўғил қишлоғи яқинидаги ўн беш гектарлик боғда «нохуш манзара»ни кўриб, таажжубдан ёқа ушладик. Катта-катта кўп йиллик ёнғоқ, гилос ва нашвати дарахтларининг бир қанчаси аёвсиз кесиб ташланиб, боғнинг ўрта-ўрталарида «дарчалар» очилиб қолганди.

Маълум бўлишича, колхоз раиси Қудрат Жуманов ўзича «янгилик» қилмоқчи бўлибди. У боғ чеккасидаги иккита теракка ишора қилиб, «шуларни қолдиринглар-да, бошқасини кесиб, ерни дарҳол текислаб ташланглар», дея буйруқ берибди. Чиройли боғнинг яксон бўлаётганлигидан қишлоқ аҳли норози бўлиб, район партия комитетига мурожаат қилишди. Хайрият, райком аралашуви билангина бебошликнинг олди олинди. Лекин унинг доғи қолди, ахир! Бир томонида ўрта мактаб, бир томонида дам олиш зонаси ва яна бир томонида Бешўғил қишлоғи жойлашган боғ — табиатга ўзгача ҳусн, ўзгача тароват бағишлаб турарди.

Хўш, унда юз берган хунук воқеадан район табиатни муҳофаза қилиш жамияти хабардорми? Хабардор бўлганда қандоқ? Жамиятнинг масъул секретари Қарши Таниқуловнинг ўзи боғдаги дарахтларни олиб ташлаш ҳақидаги актга жимжимадор имзо чеккан.

— Колхоз раҳбарлари боққа арра билан киришиб, яхши иш қилишмади, албатта, — дейди Бешўғилда яшовчи меҳнат ва Улуғ Ватан уруши ветерани Қудрат Мирзаев, — Ахир боғдаги мевали дарахтлар эллик-олтмиш йиллик эмас, қарийб бир асрлик тарихга эга эди. Эсимда, уруш Ғалаба билан тугагач, 1945 йилда қишлоққа қайтдим. Қимматчилик, очарчилик эди. Одамлар бир бурда нонга зор эди. Ўшанда бу боғ қанчадан-қанча одамларни олма, узум, ёнғоқ каби мевалари билан очликдан сақлаб қолганлигини ўз кўзим билан кўрганман. Бундай мевазорни йўқотиш — увол!

— Боғни нега бузмоқчи бўлдингизлар, — сўрадик Қудрат Жумановдан.

— Бунга ўтган йили 1 март куни (унда мен хўжалик партия ташкилотининг секретари эдим) колхозчиларнинг умумий йиғилишида келишгандик, — дея гап бошлади у. — Эски дарахтларни карчовка қилмоқчи эдик. Бироқ тракторчилар билмай, бошқа дарахтларни ҳам кесиб қўйишибди...

Раис айбини хас-пўшлашга уринмоқчи эди, бўлмади. Ниҳоят, жиззакилик қилди:

— Нима, биз боғ қилмаяпмизми? Илгариги раисларнинг бирортаси ҳам боғ яратишмаган, биз бошладик-ку!? Эрта кўкламдан буён 1,5 минг туп мевали кўчат экдик. Озми? Мана, дарахти қирқилган жойлар ўрнига ёнғоқ экдик. Бу боғ аслида ҳисобда йўқ эди.

Ким билсин, эҳтимол раиснинг ўз режаси бордир. Эски боғдан кўра янги боғнинг самараси кўп бўлар. Лекин, гап шундаки, ундаги ёнғоқ, ўрик, гилос каби янги дарахтларни ҳосилга киритиш учун беш-ўн йил вақт камлик қилади. Бизнингча, хўжалик бир неча йилдан бери мева тайёрлаш планини бажармай келаётганлигини, ўтган йили давлатга 165 тонна ўрнига атиги 1,5 тонна мева сотганлигининг сабабини шундан қидириш керакмасмикан?

Очиғини айтганда, Бешўғил қишлоғидаги боғ колхоз учун катта мулк эди. Бироқ у бир неча йилдан бери қаровсиз ётарди. Агар парвариши ўрнига қўйилиб, кесиб ташлаш ўрнига муҳим агротехник тадбирлар ўтказилганида эди, ундан муттасил кўзланган миқдорда ҳосил олиш мумкин эди. Планлар ўлда-жўлда қолмасди. «Шарқ юлдузи» колхози раҳбарлари масаланинг ана шу нозик томонини унутиб қўйишди.

М. КАРОМОВ,
«Совет Ўзбекистони» мухбири.

• Ташвишли сигнал

КОНКУРС ХУСУСИДА СЎНГГИ СЎЗ

ёки Қорақалпоғистонда истеъдодлар нега кам?

Маълумки, мусобақа чоғида янги истеъдодлар, янги номлар пайдо бўлади. Автоном республикада ёш ижрочиларнинг Нукусда якунланган III конкурсидан кейин бундай истеъдодларни қидириш беҳуда бўлди. Тошкентда ўтказилган шундай конкурсларнинг лауреатлари ёки дипломантлари орасида ҳам Ж. Шомуротов номидаги Нукус санъат билим юртининг ўқувчилари йўқ эди.

— Буни абитуриентларнинг суст тайёргарлиги билан изоҳлаш керак, — дейди билим юрти директори М. Камолов. — Билим юртига баъзида ҳатто нотани билмайдиган йигит-қизлар қабул қилиняпти. Шунинг учун ҳам бундай ўқувчиларга аввало музика «Алифбе»сини ўргатишга тўғри келмоқда.

Ана шундай абитуриентлардан воз кечиш оқилона иш бўлмайдими? Ахир, уларни кейин яна бошидан ўқитишга тўғри келмоқда-ку. Автоном республиканинг турли чеккаларидан келадиган қобилиятли ёшларни қабул қилиш яхши эмасми?

Бу масалаларни ҳал этиш бошқа муаммо — турар-жой масаласига боғлиқдир. Билим юрти ҳузурида ётоқхона бўлмаганлиги сабабли ўқувчиларни танлаб олиш мушкул бўлиб турибди. Билим юртининг талабалари орасида районлардан келган ёшлар атиги қирқ процентни ташкил этади, фортепьяно, халқ рақслари бўлимларида эса бундан ҳам камроқ. Ота-оналар ҳатто қобилиятли болаларни ҳам қаерда ётиб-туриши номаълум бўлган жойга ҳамиша ҳам юборавермайдилар. Қолаверса, бу ерда ўқишга қарор қилганлар ҳам асосан хусусий квартираларда ижарага яшайдилар. Дирекция эса билим юртининг янги биноси қурилади, ана ўшанда ётоқхона ҳам бўлади, деб ваъда устига ваъда беришдан нарига ўтмаяпти.

Бу ваъдалар яқин орада рўёбга чиқадиганга ўхшамайди. Янги бино қурилиши олти йил муқаддам бошланган бўлса-да, ажратилган маблағларнинг бешдан бир қисми ҳам ўзлаштирилмаган. Бу йил эса қурилишдаги иш батамом тўхтаб қолди. Дарвоқе, автоном республикада «туя гўшти еган» қурилишлар кўп. Ташкил этилганига 50 йил тўлаётган Глиэр номли музика мактабининг биноси ўта ачинарли аҳволда. Бу билим юртининг юбилейи кўнгилдагидек ўтмайдиган бўлди — қурувчилар янги бинони битказишга улгура олмадилар.

Афтидан, Автоном республика Маданият министрлигининг ходимлари вужудга келган вазиятда нима қилишни билмайдилар, қоғоздаги ҳисоботларга батамом ишонишган бўлса керак. Ҳисоботларда эса ўқувчилар сони уларни тайёрлаш сифатини пана қилиб қўйган. Бу министрлик қурилишни жадаллаштиришда ҳам қатъият кўрсатмаяпти. Қорақалпоғистонда истеъдодлар мавжуд, фақат уларни қидириб топиш ва уларга ўз истеъдодларини намоён этишда ёрдам бериш керак.

В. ЛУЦЕНКО,
ЎзТАГ мухбири.
НУКУС.

• Шифокор огоҳлантиради

ЭҲТИЁТ БЎЛИНГ, ҚЎЗИҚОРИН!

Ғузор районидаги 9-қурилиш бошқармаси қурувчилари А. Рахматуллин ва В. Матвеев ишдан қайтаётиб, Шўртан посёлкаси атрофидаги далаларда ёмғирдан кейин чиққан қўзиқоринлардан териб олишди. Кечки овқатга ундан шўрва тайёрлаб, иштаҳа билан тановул қилинди.

Бироқ ётиш олдидан улар ўзларини лоҳас сеза бошлашди. Альберт Рахматуллиннинг эса боши айланиб, қайт қилди. Қорин бўшлиғида ҳам кучли оғриқ пайдо бўлди.

Чақириққа вақтида етиб келган район «тез ёрдам» станцияси шифокорлари зудлик билан дастлабки чораларни кўрдилар. Сўнг беморлар Қаршидаги область юқумли касалликлар шифохонасига жойлаштирилди. Бу ерда кўрилган барча тиббий муолажалар А. Рахматуллин ва В. Матвеевлар ҳаётини сақлаб қолди.

Шу куни кечки овқатда улар билан бирга бўлган яна уч киши ҳам шифохонага келтирилди. Маълум бўлишича, ишчилар заҳарли қўзиқориндан пиширилган шўрвани истеъмол қилишлари туфайли ўткир заҳарланишган.

Кўп ҳолларда экинзор далаларда чиққан қўзиқоринлар зарарли бўлади. Айниқса, Ўзбекистон шароитида учровчи қўнғир тусли липиота, жигарранг қизғиш қўзиқорин, сариқ тусли шампиньон қўзиқоринлари ҳам ўта хавфли. Сўраб-суриштирмай уларни истеъмол қилиш натижасида кишида юқоридаги каби аломатлар билан бирга терлаш, баданнинг қақшаб оғриши, ҳаво етишмай, нафас сиқиши, ҳансираш ҳоллари ҳам учрайди. Бемор ранги сарғайиб, кўп суюқлик йўқотади. Бундай ҳолларда дарҳол врачга мурожаат қилиш керак. Бемор шифохонага ётқизилмаса, унинг ҳаёти хавф остида қолиши мумкин.

Қўзиқоринни, аввало, теришда, саралашда эҳтиёт бўлиш лозим. Қолаверса, бозорларда сотиладиган қўзиқоринларни махсус лаборатория рухсатисиз сотиб олмаган маъқул.

А. ЭРГАШЕВ,
республика санитария маорифи уйининг врачи.

ЧЕТ ЭЛЛАРДА

• ХАБАРЛАР • ВОҚЕАЛАР • ФАКТЛАР

ДЭН СЯОПИННИНГ АЙТГАНЛАРИ

ПЕКИН, 19 март. (ТАСС). Хитой Коммунистик партиясининг шу йил кузда чақириш мўлжалланаётган XIII съездида мамлакат сиёсий структурасини ислоҳ қилиш ҳамда Хитойда социалистик модернизацияни узоқ ва муқим ривожлантириш учун шароитлар яратиш масалалари кўриб чиқилади, деди бу ерда ХКП марказий маслаҳатчилар комиссиясининг раиси Дэн Сяопин.

Дэн Сяопин Совет—Америка муносабатларига тўхталиб, кескинликни юмшатиш уни кучайтиришдан кўра яхшироқ, қарама-қаршиликдан кўра мулоқот яхшироқ, деб ҳисоблаймиз, деди.

АВСТРИЯ МАКТАБИ ПРОГРАММАСИДА—НАЦИЗМГА ҚАРШИ ФИЛЬМ

ВЕНА. Австрия мактабларининг машғулотлари ўқув программасига нацистларнинг Маутхаузен қамоқ лагери тўғрисидаги 40 минутли ҳужжатли кинолента киритилади. Австрия ички ишлар министри, Социалистик партия раисининг ўринбосари Карл Блеха фильм чиқиши муносабати билан бундай деди: «Мемориал ёдгорликнинг ўзи каби Маутхаузен тўғрисидаги фильм ҳам нацизмнинг инсон зотига душманликдан иборат моҳиятини фош қилади. Бу эса, айниқса, йигит ва қизлар учун, уларни янги нацистлар пропагандаси оғусидан ҳимоя қилишда муҳимдир».

Министр маъмурлар янги нацистларнинг иғвогарлик фаолиятига чек қўйиш борасида куч-ғайрат сарфлаётганликларини уқтириб, бу курашда муваффақиятга эришиш учун фақат қонун чиқариш йўли билан кўриладиган чораларнинг ўзи етарли эмаслигини таъкидлади. Бунда ёшлар ўртасида тарбиявий ишлар олиб бориш муҳим роль ўйнайди.

(ТАСС).

АҚШ ДАВЛАТ ДЕПАРТАМЕНТИ РАДИАЦИЯ ТАРҚАБ КЕТГАНЛИГИНИ ТАН ОЛДИ

ВАШИНГТОН. ТАСС мухбири Николай Туркатенко хабар беради: АҚШ давлат департаменти сешанба кунидаги ёзма баёнотида Невада штатидаги полигонда камида икки марта — 1980 йил 25 сентябрида ва 1984 йил 31 мартида ўтказилган ер ости ядро синовлари вақтида атмосферага радиоактив моддалар чиқиб кетганлигини тан олди. Давлат департаментининг вакили радиоактив моддалар полигондан ташқарига тарқалмади ва «бир озгина сезиларли бўлди», деб ишонтирмоқчи бўлди.

Ядро синовлари оқибатида радиоактив моддаларнинг тарқалиб кетиши хусусидаги масала аввалги ҳафтада давлат департаментида бўлган брифингда ўша кунлардаёқ Совет Иттифоқига қарши гўё совет ядро портлатишларидан кейин радиоактивлик тарқалгани хусусида айблов қўйилиши муносабати билан кўтарилган эди. Давлат департаменти вакили ана шу синовлардан кейин радиоактив модда Совет Иттифоқидан четга ҳам чиқиб кетди, деб ишонтиришга уринди.

Шундан бир ҳафта кейин тарқатилган «ўзини оқловчи» баёнотида давлат департаменти масалани яна ҳам чалкаштириб юборишга, «дўппини ол деса, каллани олиб ташлашга» уринмоқда.

Совет Иттифоқи барча ядро портлатишларига эълон қилган ўз мораторийсига бир ярим йил мобайнида риоя қилиб келди. АҚШ тутган позиция сабаблигина мораторийни тўхтатишга тўғри келди. Совет мораторийси амал қилиб турган давр мобайнида АҚШ ядро қуролининг янги турларини ишлаб чиқиш мақсадида ядро синовларининг интенсив программасини, шунингдек, Совет Иттифоқи устидан ўзининг ҳарбий устунлигини таъминлаш мақсадида зарбдор космик қуролни ишлаб чиқишни давом эттираверди. Маъмурият чалғитиш мақсадида, гўё совет томони барча Совет—Америка шартномалари ва қурол-яроғлар устидан назорат соҳасидаги битимларни бузяпти, деб турли докладлар ва «маълумотномаларни» кетма-кет тўқиб чиқармоқда.

21 март — ирқий камситишни тугатиш учун кураш Халқаро куни

ССССР—АҚШ: МИЛЛИЙ МАСАЛАНИ ҲАЛ ҚИЛИШГА ИККИ ХИЛ ЁНДАШУВ

Бундан чорак асрдан зиёд муқаддам, 1960 йилнинг 21 март куни ЖАР полицияси Шарпевиль посёлкасида африкаликларнинг тинч намойишини ўққа тутди. Бу намойиш қатнашчилари рухсатномалар тўғрисидаги ирқчиликка оид қонунга қарши норозилик билдирган эдилар. Бундай рухсатномалар ушбу мамлакат қора танли туб жой аҳолисини эркин кўчиб юриш, иш ва яшаш жойларини танлаш ҳуқуқларидан маҳрум этар эди. Ана шу намойиш куни ўнлаб кишилар ўлдирилди, юзлаб кишилар ярадор қилинди. Ўшандан буён БМТ қарорига кўра ҳар йили 21 март ирқий камситишни тугатиш учун кураш Халқаро куни сифатида нишонланади.

Маълумки, Бирлашган Миллатлар Ташкилоти ўзининг ана шу қарорини ривожлантириб, 1965 йилдаёқ ирқий камситишнинг барча формаларини тугатиш тўғрисида махсус конвенция қабул қилди. Унда ирқчилик идеологияси ва сиёсати халқаро ҳуқуқ нормаларига ўта зид эканлиги ҳамда ирқи, танасининг ранги, миллий ва этник келиб чиқишидан қатъий назар, ўз территориясида ҳар бир кишининг қонун олдида тенг ҳуқуқлилигини таъминлаш барча давлатларнинг бурчи эканлиги таъкидланади. Ўтган 19 йил давомида конвенцияга (у 1968 йилдан бошлаб кучга кирган) қарийб 125 та давлат қўшилди.

Буюк давлатлардан биринчи бўлиб Совет Иттифоқи бу конвенцияни ратификация қилди. «СССРнинг позицияси, — дейилган эди ана шу муносабат билан БМТ делегатлари орасида тарқатилган ҳужжатда, — ахлоқ ва ҳуқуқ нуқтаи назаридан олганда, ирқчилик унинг барча формаларида фақат жинояткорликкина бўлиб қолмай, балки у тинчлик ва хавфсизликка жиддий путур етказади. Мана шунинг учун ҳам СССР ирқий камситишнинг пайини қирқишга доир ҳар қандай қадамларни табриклайди ва уларнинг амалга оширилишини тўла-тўкис қўллаб-қувватлайди».

Шуниси диққатга сазоворки, конвенцияни ратификация қилиш учун Совет Иттифоқига ўз ички қонунларига ҳеч қандай ўзгартиришлар киритишнинг ҳожати бўлмади. Чунки бу қонунлар анъанавий равишда ирқчиликни давлат жинояти сифатида қоралайди. 1918 йилда қабул қилинган биринчи Совет Конституциясидаёқ бу хусусда шундай дейилган эди: «Россия Совет Федератив Социалистик Республикаси қайси ирққа ва миллатга мансублигидан қатъий назар гражданларнинг тенг ҳуқуқли эканликларини эътироф этади. Ана шунга асосланиб, улар учун қандайдир бир имтиёзлар ёки устунликлар белгиланишини ёхуд шунга йўл қўйилишини, озчиликни ташкил этувчи миллатларга зулм қилинишини ёки уларнинг ҳуқуқлари чекланишини Республиканинг асосий қонунларига зид деб эълон қилади».

Худди ана шу принциплар мамлакатимизнинг ҳозир амал қилаётган Конституциясида ҳам қайд этилган. Конституциянинг 36-моддасида бундай дейилади: «Турли миллат ва ирқларга мансуб совет гражданлари тенг ҳуқуқларга эгадирлар. Бу ҳуқуқларнинг амалга оширилиши СССРдаги барча миллатлар ва элатларни ҳар томонлама қамол топтириш ва яқинлаштириш сиёсати билан, гражданларни совет ватанпарварлиги ва социалистик интернационализм руҳида тарбиялаш билан, она тилидан ва СССРдаги бошқа халқларнинг тилларидан фойдаланиш имконияти билан таъминланади. Ҳуқуқларни ҳар қандай бўлмасин тўғридан-тўғри ёки бошқа йўллар билан чеклаш, ирқий ва миллий белгиларга қараб гражданларга тўғридан-тўғри ёки бошқа йўллар билан имтиёзлар бериш, шунингдек, ирқий ёки миллий мумтозликни, адоватни ва камситишни ҳар қандай тарғиб қилиш қонунга мувофиқ жазоланади».

Шунингдек, мамлакатимизнинг ҳозирги қонунларида ҳам миллий тенг ҳуқуқлиликнинг барча жиҳатлари кенг гарантияланганлиги айтиб ўтилган. Масалан, ҳар бир киши ўзи истаган тилда таълим олиш имкониятига эга — мактабларда ўқитиш 57 миллий тилда олиб борилади. Ирқий ёки миллий тенг ҳуқуқлиликни бузиш олти ойдан уч йилгача муддатга озодликдан маҳрум этиш билан жазоланади.

Энг асосийси шундаки, амалда Совет Иттифоқининг барча халқлари ва элатлари иттифоқдош ёки автоном республикалар, автоном областлар ёки автоном округлар кўринишида ўзлари учун миллий давлат формаларини ташкил этганлар. Мамлакатимизнинг атиги 2 процент аҳолисигина жуда озчиликдан иборат эканлиги ёки территориал тарқоқлиги туфайли ўз миллий давлат шаклига эга эмас. Бироқ миллий тенг ҳуқуқлиликни гарантиялаш қоидаси ана шу элатлар ва этник группаларда ҳам амал қилади. Чунончи, улар мактабда ўз она тилларида таълим олиш, судда ўз она тилларида сўзлаш ва бошқа ҳуқуқларга эгадирлар. Ҳатто собиқ миллий чекка ўлкалар ҳам ишсизлик ва саводсизлик каби социал иллатлардан қутулганлар, уларда ўз ишчи синфи, ўз зиёлилари ташкил топган.

«Айнан социализм, — деб таъкидлади М. С. Горбачев КПСС Марказий Комитетининг 1987 йил январь Пленумида, — миллий зулмни ва тенг-ҳуқуқсизликни, одамларнинг ҳуқуқларини миллий важлар билан бирон-бир тарзда камситишни тугатди, барча миллат ва элатларнинг иқтисодий, маънавий тараққиётини таъминлади. Хуллас, партиямиз миллий сиёсатининг муваффақиятлари шак-шубҳасиздир ва биз бу муваффақиятлар билан ҳақли равишда фахрланамиз».

Айни вақтда шуниси ажабланарлики, ирқий камситишнинг барча формаларини тугатиш тўғрисидаги конвенцияни тасдиқлаган СССР ва бошқа кўплаб давлатлардан фарқли равишда Америка Қўшма Штатлари ҳанузгача унга қўшилгани йўқ. Кўплаб халқаро шарҳловчиларнинг фикрига қараганда, АҚШнинг бундай позицияни тутиши сабаби бу ҳужжатнинг асосий қоидалари АҚШдаги ички вазиятга мутлақо зид келишидадир. Чунки бу мамлакатда фақат қора танлиларгина эмас, балки озчиликни ташкил этувчи бошқа миллатларнинг вакиллари ҳам шафқатсиз равишда камситилади. Мамлакатнинг туб жой аҳолиси бўлган ҳиндуларга қарши эса чинакамига қирғин қилиш сиёсати олиб борилади.

Бундан ташқари, ҳозирги маъмурият даврида АҚШда миллий муносабатлар соҳасидаги вазият деярли танг ҳолатга келиб қолди. Чунончи миллий камситишни тақиқлаш тўғрисидаги қонунлар шундоқ ҳам жуда оз бўлишига қарамай, мактабларда уларни амалга ошириш тўхтатилди. Федерал ҳукумат ишга одам ёллашда миллий камситишларга қарши курашдан бош тортди.

АҚШ маъмурияти мамлакат ичкарисида миллий камситиш сиёсатини олиб бориш билан бир қаторда, жаҳоннинг бошқа районларида ҳам ирқчилик режимларини фаол қўллаб-қувватламоқда. Бу ЖАР режимига ҳам тааллуқлидир. Ушбу режим Африка Жанубидаги аксарият давлатларнинг хоҳиш-иродасига хилоф равишда сақланиб келмоқда. У фақат Ғарбдаги бир қатор мамлакатлар, авваламбор АҚШ томонидан сиёсий, иқтисодий ва ҳарбий жиҳатдан қўллаб-қувватланаётганлиги туфайлигина сақланиб турибди. ЖАРга қарши кенг қамровли санкцияларнинг жорий этилиши тўғрисида БМТ Хавфсизлик Кенгаши қарорининг қабул қилинишини айнан Қўшма Штатлар 20 марта рад этди. Охирги марта бундай ҳол яқиндагина — 1987 йилнинг 20 февралида юз берди. Ўшанда АҚШ ва унинг энг яқин иттифоқчиси — Буюк Британия апартеид режимига қарши мажбурий санкцияларнинг қўлланилишини талаб этувчи резолюцияга қарши овоз берди. Бундай резолюция лойиҳаси бир гуруҳ қўшилмаган мамлакатлар томонидан таклиф этилган эди.

Америка Қўшма Штатларига қарама-қарши равишда бизнинг мамлакатимиз БМТнинг Жанубий Африка режимини яккалаб қўйиш ва бойкот қилишга қаратилган қарорларини бажаришга оид самарали чора-тадбирларни қўллаш учун қатъият ва изчиллик билан чиқмоқда. Шунингдек, СССР Африка Бирлиги Ташкилоти ҳамда бошқа халқаро ташкилотларнинг апартеидни ва ирқий камситишнинг бошқа ҳар қандай формаларини тугатишни талаб этувчи резолюциялари сўзсиз бажарилишини талаб этмоқда.

Бундай йўлни совет кишилари қўллаб-қувватлайдилар, сайёрамизда ирқчиликни тугатишни инсониятнинг энг муҳим вазифаларидан бири, деб биладилар.

В. ТЕЛЕГИН.
(АПН).

ЖАРда апартеидга қарши норозилик ҳаракати давом этмоқда. Турли намойишларнинг қатнашчилари ҳокимиятдан террорни тўхтатишни ва фавқулодда ҳолатни бекор қилишни талаб этмоқдалар. Претория маъмурлари қора танли кўпчилик аҳолининг чиқишларини бостириш учун қуролланган полиция ва хавфсизлик кучларини ишга солмоқда.

СУРАТДА: Йоханнесбургдаги ирқчиликка қарши намойиш қатнашчиларини полиция шавқатсиз жазоламоқда.

ТАСС фотохроникаси.

• Москвадан хат

ЎЗБЕКИСТОН МЕЪМОРЧИЛИГИ

Москванинг «Стройиздат» нашриётида Улуғ Октябрнинг 70 йиллигига бағишлаб иттифоқдош республикалар архитектураси ҳақида ҳикоя қилувчи китоблар туркуми нашрга тайёрланмоқда. «Совет Ўзбекистони архитектураси» китобининг муаллифи С. Қодиров республикада меъморчилик анъаналари ва унинг тарихи ҳақида бой маълумотлар тўплашга ҳаракат қилган. Қадимий ва навқирон шаҳарлар, обод қишлоқлар ва жамоат иншоотларининг бинолари хусусида фикр юритган. Айниқса, қардошлик ва дўстона ёрдамнинг рамзи бўлиб турган, қайта қурилган кўркам Тошкент ҳақидаги ҳикоялар диққатга сазовор. «Совет Ўзбекистони архитектураси» китобини 20 минг нусхада чоп этиш кўзда тутилмоқда.

С. КОСТИРКО.

• Келажак авлодлар учун

ЭСКИ КОШОНА — БОЛАЛАРГА

ТОШКЕНТ. Сапёрная кўчасидаги 15-уйда Ўзбекистон Рассомлар союзининг болалар тасвирий санъат студияси очилди. Унда ҳозирча ўттиз нафар ўғил ва қиз севимли машғулотлари билан шуғулланмоқда. Студияда болаларнинг ижодий қобилиятларини ривожлантириш учун барча шарт-шароитлар яратилган. Бугунга келиб болалар чизган энг яхши расмлар кўргазмаси тайёрлаб қўйилди. Улар асосида мультфильмлар суратга олинади.

Яқин келажакда студия негизида маданий марказ ташкил этиш кўзда тутилган. У фақат тасвирий санъат ва ҳайкалтарошлик ишқибозларинигина эмас, айни пайтда адиблар, созандалар, санъатнинг бошқа турлари ҳаваскорларини ҳам ўзига бирлаштиради.

Болалар ихтиёрига берилган бу эски уй тарихий ва меъморчилик ёдгорлиги ҳисобланади. У XIX аср иккинчи ярми Тошкент усадьбаларига хос услубда бунёд этилган. 1875 йилда номаълум меъмор лойиҳасига биноан қурилган бу кошонада бешта катта зал, айвон ва ҳовузча бор эди.

Инқилобгача бу уйда Туркистон темир йўли бошлиғи яшаган эди. Унда санъат, фан арбоблари, илғор зиёлилар тез-тез йиғилишиб туришарди. Ушбу хонадонга Ф. И. Шаляпин ва А. П. Федченколар ҳам ташриф буюришган. Кейинчалик афсонавий қўмондон М. В. Фрунзе ҳам шу ерда бўлган.

Кошона қад кўтарган ер бир пайтлар Тошкент чеккаси ҳисобланарди, сапёрлар батальони казармалари ёнида эди. У контрреволюцияга қарши олиб борилган қақшатқич жангларнинг тилсиз гувоҳидир. Кошона жойлашган Сапёрная кўчаси Тошкент қалъасига олиб борарди. Қалъа жуда мустаҳкам қурилган эди. Қўзғолон кўтарган ишчилар ва солдатлар контрреволюцияга зарба бериш, Совет ҳокимиятини ўрнатиш учун шу қалъага ҳужум қилган эдилар.

Тош ётқизилган бу кўчани юнкерлар тиш-тирноқларигача қуролланиб ҳимоя қилишди. Қўзғолон кўтарган ишчилар ва солдатлар ҳар бир метрни ишғол қилиш учун кўп қон тўкдилар. Ишчилар 15-уй ёнида баррикада қуриб, қалъага ҳал қилувчи ҳужумга ўтишни шу ердан бошладилар.

Инқилобдан сўнг бу кошонада темир йўлчилар учун биринчи профилакторий очилди.

Вақт ўтган сари уй эскириб нураб борди. Зилзила ҳам ўз таъсирини ўтказди. Кошона ўрнида навбатдаги замонавий кўп қаватли уй-жой қуриш учун уни бузмоқчи ҳам бўлдилар. Чунки эски кошона кўп қаватли уйлар қуршовида қолган эди.

Бироқ жамоатчилик эски кошонани сақлаб қолишни талаб қилиб чиқди. Ҳозиргача бу уйнинг тақдири ҳақидаги баҳслар тўхтагани йўқ. Назаримизда, ақл-идрок тантана қиладиганга ўхшайди. Ҳар ҳолда ёдгорликларни муҳофаза қилиш жамияти тузган комиссия бу кошонанинг бадиий ва тарихий жиҳатдан аҳамиятга эга эканлигини тан олди. Ўзбекистон Рассомлар союзи уни оталиққа олди.

Маданий марказ ташкил этилгандан сўнг бу ерда санъат галереясини очишмоқчи. Республика Рассомлар союзи мазкур кошонада намойиш қилиш учун хилма-хил экспозицияларни тайёрлаб қўйди. Ушбу коллекциядан Д. Рўзибоев, Н. Қорлихонов, Э. Исҳоқов, Т. Огнесов, Х. Турдиев, М. Облоқулов, А. Юнусов каби бир қатор таниқли рассомларнинг асарлари жой олади.

Ҳозирча шаҳар ташкилотлари, қурувчи ва лойиҳаловчилар уйни таъмирлашни суст олиб бормоқдалар. Жамоатчилик вакиллари, бу ерда шуғулланаётган болаларнинг ота-оналари бинонинг ички қисмини ўз кучлари билан ремонт қилишга киришдилар.

Суратда: Студия аъзолари.
С. Величкин фотоси (ЎзТАГ).

• Газета мавзуга қайтди

ҲАМОН ЎТОВЛАРДА ЧИРОҚ ЎЧЯПТИ

Қизилқумлик чорвадорларга савдо, маиший хизмат кўрсатишдаги камчиликлар қачон тугатилади?

II.

Эртаси куни ҳаво чарақлаб кетди. Офтоб нурлари ҳадсиз кенгликларни қоплаб ётган қорлар узра синиб кўзни олади. Саксовуллар гўё биллурдан «исирға» таққандай. Аҳён-аҳёнда рўпара келиб қолган қуёнлар машина овозидан чўчиб, ўзини саксовуллар орасига уради, Биллур «исирғалар» дув этиб ерга тўкилади...

Чўл табиатида кўнгилга ўландай ором бахш этиб, жозибали туйғулар уйғотувчи сеҳрли ва улуғвор гўзаллик бор. Бу гўзалликнинг энг яхши қирралари чўпонлар қалбига ҳам кўчган. Шу боис улар ҳар қандай турмуш етишмовчилиги ва қийинчилигини, раҳбарларнинг айби ва масъулиятсизликларини ўз юртлари табиатига хос сахийлик билан кечириб, унчалик эътибор беришмай келишади. Лекин ҳамма нарсанинг чеки-чегараси бор ахир. Улар ҳам техника ва космос асрининг барча қулайликларидан баҳраманд бўлишлари, турмушларини шаҳарликлар каби енгиллаштиришлари керак.

Очиғини айтганда, бу фикрлар ҳозирги кунда ҳам чўпонларга олис орзу туюлади. Бунинг устига турли хилдаги мажлис ва анжуманларда социал муаммолар айтилавериб, амалда тубдан ўзгариш бўлмай қолавериб, меъдаларига теккан.

Келинг, шундай тадбирлардан бирини эшитайлик. Ўтган йил август ойида Навоий область партия комитети секретариатида Томди район партия комитетининг аҳолига маиший хизмат кўрсатишни янада яхшилашга раҳбарлиги масаласи кўрилди. Секретариат райком, шунингдек, область аҳолига маиший хизмат кўрсатиш бошқармаси фаолиятига принципиал баҳо берди. Улар иши жуда ёмон аҳволда деб баҳоланди. Қабул қилинган қарорда районда маиший хизмат кўрсатишни тубдан яхшилаш вазифаси қўйилди.

Мана шундан буён орадан ярим йил вақт ўтди. Бироқ маиший хизмат ходимлари ишида тубдан бурилиш ясалгани йўқ. Чўпонлар ўз отарлари олдида улар қорасини ҳамон кўришмаяпти.

— 30 йилдан буён чўпонлик қиламан, — дейди «Қизилқум» совхози бош чўпони Қўйчибой Ўролбоев. — Ана шу йиллар мобайнида бирон уста келиб, бизга нима хизмат бор, деганини эслай олмайман. Хўп, майли, сочсоқол олишга ўзимиз уста бўлиб кетганмиз. Лекин этикдўз, суратчилар келиб туришса яхши бўларди.

Ота бу гапларни ийманиб айтди. Назаримда, ўзича шу ҳам гапириб ўтиришга арзигулик масаламi, деб ўйлади. Калинин номли совхоз бош чўпони Сарибой Қурбонов ҳам кийим-кечак тиктириш учун совхоз ёки район марказига келиб кетиш қийинлигини билдирар экан, шундай ўйни хаёлига келтириб, гапини охирига етказмади.

— Соғлиқ бўлсин, — деди ота жилмайиб. — Буларни тузатса, топса бўлади.

Чўпонлар ана шундай камтар кишилар. Ўз ташвишларидан бошқаларга оғирлик тушишини, кўнгилларига озор етишини исташмайди. Аминманки, агар қўлларидан келса улар этикдўзлик, суратчилик, тикувчилик ҳам қилишади. Шундай қилишяпти ҳам. Шу аснода асосий юмушлари — юзлаб қўйларни парваришлаш эканини, бунинг учун ҳар куни 15-20 чақиримлаб йўл босишларини, янги туғилган қўзиларни ўтовларига келтириб, бағирларида иситишларини бировга писанда қилишмайди. Лекин маиший хизмат кўрсатишга мутасадди бўлган ташкилот раҳбарлари-чи?

Томди район аҳолига маиший хизмат кўрсатиш бошқармаси бошлиғи Жуматоеванинг справкасидан: — Ойлик планларни бажариб келяпмиз. Ҳозирги кунда районимизда 9 жойда хизмат кўрсатиш нуқталари ишлаб турибди. Бироқ кадрлар йўқлиги сабабли хўжаликларда хизмат турлари жуда кам йўлга қўйилган. Бунга хўжалик раҳбарлари, қишлоқ Советн ижрокомлари иккинчи даражали юмуш деб қарашмоқда...

Навоий область аҳолига маиший хизмат кўрсатиш бошқармаси бошлиғи ўринбосари вазифасини бажарувчи И. Ромашкина билан суҳбатдан: — Ўтган йили Томди районида маиший хизмат кўрсатиш плани 108,5 процент бажарилди. Бу ердаги маиший хизмат корхоналари кенгайтирилган хўжалик мустақиллиги бўйича ишлаяпти. Бу аҳоли эҳтиёжини тўла қондиришга бўлган қизиқувчанликни оширяпти.

Область партия комитетининг секретариатидан кейин Томди район ижроия комитети билан ҳамкорликда маиший хизмат кўрсатишни яхшилаш юзасидан тадбир ишлаб чиқдик. Уни бажариш борасида муайян ишлар қилинди. Лекин малакали мутахассислар, бино ва асбоб-ускуналар етишмаяпти...

Хуллас, уларнинг ҳеч бир айби йўқ. Ҳамма айб кадрлар, ускуналар етишмаслигида. Хўжалик ва район раҳбарларининг эътиборсизлигида. Хизматчилар шундай қийинчиликларга қарамай, ғайрат кўрсатиб ишлаб, планларни ошириб бажаришяпти...

Тўғри, қайд этиш керакки, ўтган йили район ва совхоз марказларида маиший хизмат турлари 2-3 тага кўпайди. Сартарошхонадаги мебеллар янгиланди, фотоателье учун битта фотоаппарат ажратилди. 1985 йилга нисбатан аҳоли жон бошига хизмат кўрсатиш 11 тийинга ошди.

Жуматоева, Ромашкиналар бу каби бармоқ билан санарли ютуқларни бирма-бир таъкидлашар экан, райондаги хизмат кўрсатишнинг ғоят ташвишланарли аҳволида улар деярли ўзгариш ясай олмасликларини ўйлашмасди. План ошириб бажарилгани билан аҳоли жон бошига кўрсатилаётган хизмат 7 сўм 22 тийинга тўғри келмоқда. Бу республикада энг паст ҳисобланган Навоий область кўрсаткичидан ҳам икки баравар камдир. Ушбу кўрсаткич бўйича пойабзаллар ремонти — 12 тийинни, кийимларни химиявий тозалаш — 41 тийинни, «зангори экран» хизмати — 45 тийинни, мураккаб техника ускуналарини созлаш — 52 тийинни, фото ва бошқа хизмат турлари — 82 тийинни ташкил қиляпти. Фақат кийим-кечаклар тикиш бўйича ҳар бир киши ҳисобига 4 сўм 89 тийинлик хизмат кўрсатилган.

Шу ўринда хизмат кўрсатиш нуқталарининг аксарият қисми район марказида жойлашганлигини таъкидлаш жойиз бўлади. Совхозлар марказларида асосан тикув цехлари мавжуд. Томди районининг территорияси бўлса кенг. Чўпонлар совхоз ё район марказларидан 100-200, ҳатто 500 чақиримлаб нарида ишлашади. Шундай бўлгач, улар учун энг зарур хизмат турларидан фойдаланиш нечоғлик қийинлигини яққол тасаввур қилиш мумкин. Район, область маиший хизмат кўрсатиш ташкилотлари эса отарларга чиқиб, хизмат кўрсатиш ҳақида қайғуришмаяпти. Қоғоз, гап кўпу ташаббускорлик, амалий ҳаракат қарийб сезилмаяпти.

Вазифа битта: маиший хизматни отарларга кўчириш керак. Бунинг учун биринчи навбатда Ўзбекистон ССР Аҳолига маиший хизмат кўрсатиш министрлигининг амалий ёрдами зарур бўлади. Улар Қизилқумнинг оғир шарт-шароити, территориясининг кенглигини ҳисобга олиб, махсус машиналар ажратиши, уларнинг ёнилғи ва амортизация лимитларини қайтадан кўриб чиқишлари керак. Ҳозирча бу лимит кунига 94 километрни ташкил этади. Бу эса шубҳасиз, район марказига энг яқин бўлган совхозга бориб келишга ҳам етмайди. Ўтган йил сентябрь ойида Томдида бўлган министр ўринбосари Ҳ. Аббосов бу масалаларни яқин кунлар ичида ижобий ҳал этишга ваъда берган эди. Аммо ваъда ваъдалигича қолиб кетди.

Шу ўринда ёзувчи К. Симоновнинг ҳарбий ёзувчи Д. Ортенбергга ёзган мактубини эслаш ўринли бўлар:

«Д. И. Ортенбергга
Азизим, Давид.

Сенинг ҳасрат аралаш ёзган хатингни олдим, бироқ Томдидаги Балиманов олдига учиб кетаётганлигим учун унга бирдан жавобини ёзолмадим. Кеча бу анчайин машаққатли сафардан қайтиб келдим. Чолнинг ўзи жуда яхши киши, лекин у ғоят оғир шароитда яшаб меҳнат қилади. Икки марта Қаҳрамон бўлса-да, унга ҳам худди бошқалар каби ниҳоятда оғир. Шуниси ачинарлики, мана шу ташлаб қўйилган, эътиборсиз қолдирилган олис Томди районида ўтган ўн йил мобайнида чўпонларнинг машаққатли ҳаёт шароитида деярли ҳеч бир ўзгариш бўлгани йўқ. 93 минг бош моли бўлган катта хўжаликда сув чиқарилиши озмоз механизациялаштирилган иккита қудуқ борлигини айтишнинг ўзи етарлидир. 67 ёшли Балиманов худди юз йил бурунгидек сувни туя ёрдамида ташийди. Шунга ўхшаш ва бошқа масалалар кўп. Хусусан маошлари юқори бўлишига қарамай, турмушлари ниҳоятда оғир...

Балиманов кўп томонлама ажойиб киши бўлишига қарамай ёлғон гапиролмайман, айни пайтда камҳафсала район раҳбарларининг ҳамма иш юксаклигини тасдиқловчи сайру-саёҳат очеркини ёзиш зарур эмас, балки газетага жиддий танқидий материал, эҳтимол керакли жойга ёзма доклад тайёрлаш тўғрисида ўйлаш заруррокдир.

К. Симонов.
6.06. 1960 й.».

Ушбу хат айни кунларда ҳам ўз долзарблигини йўқотгани йўқ. Константин Симонов бўлган ўша хўжаликда ҳозир Балимановнинг ўғли Жақсилиқ Балиманов меҳнат қиляпти. Унинг шароитлари ҳам бошқаларникидек, фарқ қилмайди. Ўтовида на электр зиёси, қошарида на замонавий техника бор. Суғоришдан бошқа барча юмушни қўлда бажаради...

Шундай экан, ўз-ўзидан яна савол туғилади. Чорвадорларнинг бундай турмуш кечириши яна қанча давом этади? Бунга амалий иш билан жавоб берадиган кишилар борми? Чўпонлар айниқса, халқ депутатлари Советларидан ёрдам кутадилар.

Қизилқумлик чорвадорларни матонатли кишилар, қаҳрамонлар деб улуғлаймиз. Ҳақиқатан ҳам бу сўзларда ҳеч бир муболаға йўқ. Аслида уларнинг оғир меҳнати, турмуш шароитлари, турли хилдаги қийинчилик ва етишмовчиликларни енгиб яшаётганликлари бундан ҳам юксакроқ мақтовларга лойиқ. Лекин биз кўпинча бу қаҳрамонлар, матонатли кишилар меҳрга, кундалик ғамхўрликка, сиҳат-саломатликларини яхшилашга муҳтожликларини унутиб қўямиз. КПСС XXVII съезди, партия Марказий Комитетининг яқинда бўлиб ўтган январь Пленуми бу камчиликларни бартараф этишни кун тартибига қўйди.

А. ҚОРЖОВОВ,
«Совет Ўзбекистони» мухбири.

• Спорт

МУСОБАҚА АРАФАСИДА:

ЛОҚАЙДЛИК ОҚИБАТИ

— Нечанчи ўринни эгалладинг?

— ...

— Ҳа, еттинчи «мукофотли» ўрин дегин?!

Спортчилар ўртасида бундай савол-жавоблар тез-тез бўлиб туради. Боиси, еттинчи ўринни олган спортчи аксарият мусобақаларда очкосиз қолиб, ўз командаси мавқеини мустаҳкамлашга ҳисса қўшолмайди. Шунинг учун бўлса керак, бу ўринни «лоқайдлик самараси» деб баҳолашади.

«Совет Ўзбекистони» газетаси соврини учун ўтган йили ўтказилган мусобақаларни самарқандликлар «эшитмай» қолишган эди. Оқибатда шошма-шошарлик билан спортчиларни тўплаб, тайёргарликсиз Яйпан шаҳрига йўл олишди-ю, мусобақа якунида ўн биринчи ўрин билан қаноатланишга мажбур бўлдилар. Бу йил ҳам шундай бўлмасин, деган мақсадда область спорт комитети эшигини қоқдик.

— Эҳ, шунақа эканми? Қачон? Март ойида-я...

Спорт комитети раиси Ҳ. Рафиев спорт мусобақалари календарини варақлаб кўрди-ю, алланечук бўлиб кетди.

— Бир неча кун қолибдику, — деди у. — Улгурамармиканмиз? Мен бу ерда янги одамман. Ҳамма иш ўз ҳолига ташлаб қўйилган экан. Икки-уч йилдан буён олис масофаларга югуриш баҳсларида областимиздан ҳеч ким қатнашмабди. Дарвоқе, бу иш билан бевосита ким шуғулланиши керак эди? Ҳа, ҳа, ходимимиз С. Насриддинов.

Лекин С. Насриддиновни топиш осон бўлмади. Кимдир: «кеча жавоб сўраб кетганди», — деса, бошқа биров «касалдир» деди. Спорт комитетида меҳнат интизомини балки ана шундай тушунсалар керак-да. Мусобақага тайёргарлик эса ўлда-жўлда. Раис айтмоқчи, олис масофага югуришни истаганлар йўқдир? Асло... Бундайлар жуда кўп. Самарқандликлар югуришни, саломатликни мустаҳкамлашни жуда ёқтиришади. Умуман, область марафончилари Чирчиқ ва Жиззах шаҳарларида дастлаб ўтказилган мусобақаларда қатнашмаган бўлсаларда, Фарғона ва Косонсой шаҳарларида охирги ўринларни олишган. Шаҳрисабзга боришмади. Каттақўрғонда саккизинчи ўринни эгаллаб, бурноғи йили Яйпан шаҳрида ўн иккинчи ўрин билан кифояланишди. Кўриниб турибдики, марафончиларни ҳозирлашда ҳам, уларнинг мусобақалардаги иштироки узлуксизлигини таъминлашда ҳам беқарорлик бор.

Республика миқёсидаги хайрли ишга бундай лоқайдликни қандай тушуниш керак?

Ж. МАМАТОВ.

МЕҲНАТСИЗ ДАРОМАД — ЖАМИЯТИМИЗГА ЁТ

ҚОРАДОРИ ЧАЙҚОВЧИСИ ҚЎЛГА ТУШДИ

Бухоро-1 станцияси милиция линия бўлимининг ходими С. Баҳронов узоқ йиллар шу соҳада ишлаб кўзи пишиб кетган малакали мутахассис. Худди ана шу тажриба туфайли у жиноятчини қўлга олди. «Андижон — Душанба» поездидан перронга тушган юзлаб йўловчилар орасида у жиноятчини қандай қилиб «илғаб» олганини ҳозир айтиш қийин. Бу кимса юклар автоматик усулда сақланадиган камералар томон йўл олди. У негадир чор атрофга ҳадиксираб қарар, милиционерларнинг нигоҳи тушганида эса кўзлари қўрқувдан қотиб қоларди.

С. Баҳронов ўзининг ҳамкасби Н. Тошмуродов билан биргаликда ана шу йўловчи олдига келиб ҳужжатларини кўрсатишни илтимос қилди. У қочишга уриниб кўрди, лекин барибир қўлга тушди.

Навбатчилар жиноят қидирув ходимларини чақирдилар. Улар гувоҳлар иштирокида чемоданларни очиб кўришди. Улар ичидан бошқа нарсалар қатори 12 килограмм наркотик модда чиқди. Етти марта судланган, ашаддий жиноятчи Некрасов шу молларнинг эгаси бўлиб чиқди. Шунча жазо олган бўлса ҳам тавба қилмаган, наркотик моддалар сотиш билан бойлик орттириш йўлини қидираётган экан.

Меҳнатсиз даромад йўли — қалтис йўл. Бухоро-1 станцияси милиция линия бўлимининг ходимлари бу йил қора дори «савдогарлари»дан бир нечтасини қўлга туширдилар.

А. ФОЗИЛОВ.
(ЎзТАГ мухбири).

Редактор Л. ҚАЮМОВ.

РЕКЛАМА ва ЭЪЛОНЛАР

ТАШКИЛОТЛАРНИНГ РАҲБАРЛАРИ ДИҚҚАТИГА!
Тошкент шаҳар ижроия комитетининг
МАНЗАРАЛИ БОҒДОРЧИЛИК СОВХОЗИ
банк орқали пул ўтказиш йўли билан
ҚУЙИДАГИ КЎЧАТЛАРНИ СОТИБ ОЛИШНИ ТАКЛИФ ҚИЛАДИ:
сербарг ва ҳид чиқарувчи манзарали дарахтларнинг кўчатлари: эман, олхўри, мажнунтол, шумтол, чинор, манзарали ва мевали тут, шарсимон акас ва бошқалар;
шунингдек, турли хил манзарали ва гуллайдиган буталар, атиргул, форзиция, ёввойи узум, сурия атиргули ва бошқалар.
Адрес: 700107, Тошкент шаҳри, Пионер кўчаси, 17-уй. Телефонлар: 77-45-82, 77-13-59, 77-44-23.

ДИҚҚАТ!
Ўзбекистон Алоқа музейи ташкил этилиши муносабати билан
ЎЗБЕКИСТОН ССР АЛОҚА МИНИСТРЛИГИ
алоқачиларга ва алоқа ветеранларига, шунингдек айрим гражданларга мурожаат этиб,
ўз қўлларида сақланаётган фотосуратлар, газета-журналларнинг қирқмалари, алоқа аппаратураларининг қисмлари ва тарихий аҳамиятга эга бўлган бошқа ашё-жиҳозларни шартнома бўйича министрликка топширишларини
СЎРАЙДИ
Барча масалалар юзасидан қуйидаги телефонлар орқали мурожаат қилинсин: 32-38-35, 33-76-75 — душанба, чоршанба, жума кунлари соат 14 дан 17.00 гача.

М. Қориёқубов номидаги Ўзбек давлат концерт-филармония бирлашмаси
В. И. ЛЕНИН НОМИДАГИ СССР ХАЛҚЛАРИ ДЎСТЛИГИ САРОЙИДА
24, 25, 26 март соат 19.30 да
«ТАРИХ КУЙЛАЙДИ»
ТЕАТРЛАШТИРИЛГАН КОНЦЕРТ
Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган артист
ШЕРАЛИ ЖЎРАЕВ
иштирок этади
Оммавий саҳналарда Тошкент Театр ва рассомчилик санъати институти студентлари ва республика театрларининг артистлари қатнашадилар.
Бош режиссёр Омон АБДУРАЗЗОҚОВ.
Режиссёр ассистенти Муҳаммаджон УЗОҚОВ.
Билетлар СССР Халқлари дўстлиги саройи кассасида соат 14 дан сотилмоқда.

Театр

НАВОИЙ НОМИДАГИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК КАТТА ТЕАТРИДА — 21/III да Фауст, 22/III да Оққуш кўли (12.00). Зебуннисо (19.00).
ҲАМЗА НОМИДАГИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК ДРАМА ТЕАТРИДА — 21/III да Қутлуғ қон, 22/III да Қутлуғ қон.
МУҚИМИЙ НОМИДАГИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ МУЗИКАЛИ ТЕАТРИДА — 21/III да Шайтон ва муридлар, 22/III да Тошболта ошиқ.
ЎЗБЕК ДАВЛАТ «ЁШ ГВАРДИЯ» ДРАМА ТЕАТРИДА — 21/III да Отасининг қизи (19.00). 22/III да Шайтон фаришталари (19.00).

Цирк

ТОШКЕНТ ДАВЛАТ ЦИРКИДА — Тошкентда биринчи марта «ЙИРТҚИЧЛАР ОРАСИДА» аттракционининг гастроллари (21/III да 16, 19.00 да; 22/III да 12, 15, 18.00 да).

Ўзбекистон ССР Министрлар Совети ҳузуридаги Ўзбекистон ахборот агентлиги (ЎзТАГ) коллективи кадрлар бўлимининг бошлиғи Х. В. Азимовга отаси
Азимбой ЮСУПОВнинг
вафот этганлиги муносабати билан чуқур таъзия изҳор қилади.

• Тингланг, томоша қилинг

21 март, шанба

Телевидение

МТ-I. 8.00 — Зарядка. Мультфильм. Музика. 8.30 — Время. 9.15 — Болалар учун кўрсатув. 9.45 — Санъатга бахшида умр. 10.30 — Халқ ижодиёти. 11.15 — Ҳужжатли фильм. 11.45 — Узоқ ва яқин қўшиқлар. 12.30 — Адабий альманах. 13.35 — Ҳамма учун ва ҳар бир киши учун. 14.35 — Ҳамдўстлик. 15.05 — Дунё воқеалари. 15.20 — «Очилган қўриқ» Бадиий фильм 1-серия. 17.05 — Инсон институти. 18.05 — Мультфильмлар. 18.35 — Концерт. 19.20 — СССРдан репортажлар. 20.25 — Бадиий фильм. 21.30 Время. 22.05 — Шанба оқшомида.

МТ-II. 9.00 — Гимнастика. 9.20 — Илмий-оммабоп фильм. 9.30 — Ритмик гимнастика. 10.00 — Тонгги почта. 10.30 — Онамларнинг мактаби. 11.00 — Жаҳон бадиий маданияти. 12.00 — Ҳужжатли фильм. 12.20 — Спорт ва шахс. 12.50 — Концерт. 13.25 — «Терговда аниқланди». Бадиий фильм. 14.55 — Музикали кўрсатув. 17.05 — Теннис. СССР чемпионати. 18.10 — Ҳужжатли фильм 19.00 — Фикр билдирмоқчиман. 19.25 — Ҳужжатли фильмлар. 19.45 — Революция рицари ва поэзия. 20.30 — Хайрли тун, кичкинтойлар. 20.45 — Здоровье. 21.30 — Время. 22.05 — Телевизион театр таклиф қилади. 23.35 — Қиличбозлик. СССР чемпионати. 24.10 — Футбол. СССР чемпионати.

ЎзТВ-I. 7.05 — Ритмик гимнастика. 7.30 — Телефильм 7.50 — Салом, кичкинтойлар. 8.00 — Ахборот. 8.20 — Ҳужжатли фильм. 8.30 — Время. 9.10 — Адабий асарлар қаҳрамонлари изидан. 10.00 — Ёш олимлар телеклуби. 10.30 — Врач маслаҳати. 10.40 — Муқаддима. 11.10 — Футбол чорраҳаларида. 11.50 — «Виждон амри билан». Бадиий фильм. 13.15 — Алоҳида хавфли зона. 13.45 — Бўстон. Телевизион журнал. 18.00 — Ота-оналар университети. 18.30 — Телефильм. 18.40 — Тенгдошлар. 19.30 — Ахборот. 19.45 — Санъат оламида 20.15 — Ҳужжатли фильм. 20.30 — Ахборот. 20.50 — Дўстларимиз тароналари. 21.30 — Время. 22.05 — Ҳажвий новеллалар. 23.15 — Ҳамзаобод. Ҳужжатли фильм. ФРУНЗЕ. 22.05 — «Энг гўзал ва ёқимтой аёл». Бадиий фильм.

Радио

БИРИНЧИ ПРОГРАММА. 8.30 — Ўзбек халқ қўшиқлари. 9.20 — Ёшлик. 10.15 — Дугоналар. 11.30 — Саломат бўлинг! 12.10 — Строитель Узбекистана. 13.00 — Чорвадор. 13.30 — В. Мигуля қўшиқлари. 14.00 — Қишлоқ хўжалик ходимлари учун эшиттириш. 15.15 — Совет Иттифоқига хизмат қиламан! 16.30 — Давр, воқеалар, кишилар. 17.00 — Хотира. 18.15 — Фан уфқлари. 18.30 — Оқ кема. Спектакль. 19.20 — Ёшлик. 21.00 — Халқаро кундалик. 21.10 — Элга хизмат — олий ҳиммат. 21.30 — Шанба оқшомида. 22.30 — Ҳам меҳнат қиламиз, ҳам хордиқ чиқарамиз.

СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ
Орган ЦК Компартии Узбекистана, Верховного Совета и Совета Министров Узбекской ССР

Редакция адреси: 700083, ГСП, Тошкент, Ленинград кўчаси, 32.
Хатлар ва оммавий ишлар бўлими телефонлари — 33-21-43, 32-53-16, 32-53-20, 32-53-21, 33-11-49, 32-54-06.